

KAZIO JAKUBENO EILERAŠČIAI, PAIMTI IŠ RINKINIO — ŪZIA MELSVAS ŠILAS

Karo ir pokario metų eilėraščiai, prie kurių nėra parašymo datos (1941–1947 m.?) —

Ilgai aš galvojau, apsvačiau rimtai,
Ar užtai aukojos kritusių šimtai?
Būna ir šešėlių, būna ir baisu,
Nes pavasarėlio nėra be debesų.
Bet užtat rytojus moja mums gražus,
Ir šaly artųjų neteisybė žus.
Skleidžias lėlijėlė baltu žiedeliu,
Žengs mus tėviškėle rytmečio keliu.

Jau greit nuplės geltoną lapą
Nuo medžio viesulas rudens.
Ir tu drebi, užgniauzęs kvapą:
Kaip šitas medis begyvens?
Ir kaip beneš jos šakos vaisių,
Kaip rūstų vėją nugalės?
Jo laukia šurprios dienos baisios:
Nei saulės, paukščių, nei gėlės...

Ateis žiema. Žiauri. Ledinė.
Ir sniego pūga siaust pašels.
O kas prieš speigą geležinį
Šaka apnuogintos obels?
Nelenks ir mūsų šaltis, ledas,
Jau švilpia viesulas šurpus.
O kur gyvenimas mus veda:
I laimę, džiaugsmą ar kapus?

Ir kryžkelėj tu atsistojus,
Lyt ta be lapų obelis,
Graudžiai viena širdy dūmoji:
O kur pavasario šalis?
O kur šalis, kur auga gėlės,
Kur sodą margina žiedai,
Kur gaudžia žalios obelėlės
Krašte, kur tu praradai?...

Ir tu tiki: gegužiai stojus,
Sugrįžti vėl, kur gyvenai.
O vėtra rudens kvatojas,
Ir kam tikėt nebežinai.

Po pasaulį žali vasarojai
Ir erskėčių, ir rožių žiedai.
Ir tegul mums lenciūgai ant kojų,
neužges suliepsnoję veidai.

Žemė miega giliausiąj miegą,
miega broliai varguos nusiminę...
Per pusnis, per ledus ir per sniegą
neškim vėtrų atūžiančią žinią.

Oi, neliūskit, varguos neliūdėkit,
vasarojai siūbuos dar žali.
Sunkūs pančiai ir grandys žvangėkit,
o dainuot tu ir pančius gali!

Dar prikelsim mes miegančią žemę,
žemę tylią kančios ir vargų,
nors už tai mums ir kartūvės lemia,
ir kalėjimuos vysim tegul!

1929 m.

Lūšnos kiauuru stogu,
nuolat švilpia vėjas.
O juoduos arimuos
vargas duoną sėja.

Melsvas girių kraštas,
pušys vargą gaudžia.
Žalios eglės mini
Vargšų dalį graudžią.

Aidi liūdno dainos,
skelbia vargą juoda.
Pona! darbo brolius
perka ir parduoda.
Gali šilas užti,
paukščiai giesmes pinti, —
gali juodas vargas
brolius nukankinti.

Varganoj lūšenelėj
ramią tylią naktį
širdys netikėtai
vėtromis ims plakti.

1930 m.

J. REISIG
Neprigausi!

Vyro, įėjusio į dantų gydytojo kabinetą, veidas buvo baltas, kaip kreida. "Labas", — vos girdimu balsu ištarė jis ir įbėdė išspragusias iš baimės akis į bormašiną.
Gydytojas šyptelėjo. Čia sena istorija, jis šypteldavo visada, nes, jei jis parodytų nors vienam pacientui rimtą veidą, tai šitokio paciento paskutinis drašos krislėlis dingtų, kaip burbulas vandenyje.

— Kurį dantuką skauda? — pasiteiravo gydytojas, supranta ma, vis dar šypsodamasis.
— Išminties dantį! — sudejavo pacientas ir dar labiau išbalo.
— Prašau sėsti! — svetingai parodė gydytojas į kėdę. — Mes čia tą nevidoną tuoj sutvarkysime!

Pacientas krūptelėjo kėdėje.
— Kad tik aš...
— ...ne taip labai bijočiau! — baigė gydytojas, vis šypsodamasis. — Pagaliau, juk visi bijo bormašinos ir replių! Bet iš tikrųjų visa tai nėra taip jau nepakenčiama. Daugumas...
— Bet aš...
— Tik nepraraskite ramumo! — vėl pertraukė gydytojas. — Aš norėjan pasakyti, kad daugumas turi visai klaidingas nuomones apie dantų gydytojus ir bormašinas...

— Bet, klausykite, gydytoju...
— Prašau ramumo! — ir vėl pertraukė gydytojas. — Tik ramumo! Mes, dantų gydytojai, nesame tokie jau žiaurūs...
— Bet aš esu...
— ... kiek išgąsdintas, ar ne? — vėl įsiterpė gydytojas. — Visai be reikalo! Aš prižadavau jums, kad grėžimas nesukels jokio skausmo, gal tik šiek tiek nemalonų jausmą...
Čia bailusis pacientas staiga įsijuto, jo išbalęs veidas įkaito ir jis sušnypstė, neleisdamas gydytojui prasizioti:

— Neerzinkite manęs, kolega! Nesišvaistykite be reikalo gražiais žodžiais — juk aš pats esu dantų gydytojas! Manęs neprigausite! Vertė E. J.

STEINBERG BAUM Co.
Distributors of
Nationally advertised
Brands
725 - 5252
101 N. REED STREET
Joliet, Illinois

**W. S. HOLMES
COMPANY, INC.**
RUBBER MOLDS
Phone MU 1-0250
10119 Roosevelt Road
WESTCHESTER, ILL.

SYDNEJAUS LIET...
(Tęsinys iš 6-to pusl.)

lietuvių sporto dešimtmečio ir Sydnejaus sporto klubo "Kovo" dešimtmečio jubiliejinis leidinys.

Paskutiniaisiais metais, būk tai ir "Plunksnos Klubu" veidas keitėsi. Atsiradę Australijos lietuvių visuomenėje tūli skilimai, vėliau šiek tiek atsiliepė ir klubo narių tarpe, nors ir buvo stengiamasi išlaikyti neutralią liniją. Tačiau kartais pašaliniai ir nepageidaujami vėjai užpučia ir ten, kur jų mažiausiai lankiama. Išmokslintam jaunimui keistai atrodo, kad kažkas ir iš senimo "pešasi" visai be reikalo ir tikslo, vis dar "kovodami" už senų partijų idėjas. Australijoje viešėjęs "amerikonas" J. Bačiūnas menamai daug ką suvienijo bei sutaikė ir dabar jau šiek tiek ta kovos dvasia apriimo, gal būt, ir visai ji išnyks?..

Dabar "Plunksnos Klube" yra 18 narių, ir jų tarpe 5 jaunesnieji (gaila, neturiu jų pavardžių!), baigę Australijoje universitetus ir jau plačiau išjunge į vietos lietuvišką kultūrinį gyvenimą. Tie jaunesnieji įneša naujų idėjų, naujos dvasios, kas dar labiau sustiprina geresnį bendradarbiavimą tarp vyresniųjų ir jaunesniųjų plunksnos bei lietuviško kultūrinio gyvenimo darbuotojų.

"Plunksnos Klubas", kaip girdėti, atšventęs pirmąjį savo dešimtmetį, tikisi, kad ir ateityje kultūriniai tarpusavio ryšiai dar daugiau sustiprės ir lietuviškoji plunksna Australijoje dar ilgai neišdžiūsi!.. Tad, gero vėjo ir sėkmės australiškiems bičiuliams — bendraminčiams!

**Cook County
Farmer's Mutual
Insurance Co.**
**"Automobile
Insurance"**
2120 E. NORTHWEST
HIGHWAY
Phone
CL 9-2424
Res. Phone
824 - 3545
ARLINGTON HTS.,
ILLINOIS

SKAITYK KASDIEN
NAUJIENAS
IR TEMYK SKILTIS
Lietuviai taipgi perka ir parduoda
ir progas sužinoti tikrai per
NAUJIENAS
— NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, AUGUST 31, 1963

Naujienų Antroji Dalis

NR. 680 CHICAGO LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS XIX METAI

ŽVILGSNIS Į LIETUVIŲ LIAUDIES KŪRYBĄ

Norėdami supažindinti "Naujienų" skaitytojus su Pedagoginio Lietuanistikos Instituto darbu, šia atspausdiname to Instituto neakivaizdinio, arba korespondencinio, kurso studentų tautosakinius nagrinėjimus. Iš jų nagrinėjimų mes galime susidaryti nors dalinį išpūdį apie lietuvių liaudies charakterio kai kuriuos bruožus, o taip pat ir apie besiruošiančią jaunąją lietuvių tautosaką. Iš jų tikimasi sulaukti lietuviškosioms mokykloms mokytojų, o laikraščiams — bendradarbių. Literatūra bei tautosaką šio kurso studentams dėsto Domas Velička. — Red.

LYRIZMAS LIETUVIŲ LIAUDIES APEIGINĖJE VESTUVIŲ DRAMOJE
DANUTĖ BINDOKIENĖ

Bernytis mergytė
Jau perkalbėjo,
Aukštelio žiedelį
Jau dovanojė.
(Iš sužiedotųjų dainos)

Dainos lietuviams buvo taip reikalingos, kaip žydrasis tėvy-nieji (gaila, neturiu jų pavardžių!), baigę Australijoje universitetus ir jau plačiau išjunge į vietos lietuvišką kultūrinį gyvenimą. Tie jaunesnieji įneša naujų idėjų, naujos dvasios, kas dar labiau sustiprina geresnį bendradarbiavimą tarp vyresniųjų ir jaunesniųjų plunksnos bei lietuviško kultūrinio gyvenimo darbuotojų.

Vedybos buvo laikomos rimtu, šventu žingsniu, kuriuo du svetimi jaunuoliai ryždavosi pradėti naują, bendrą gyvenimą. Tokiai garbingai su-larčiai atžymėti buvo keliamos vestuvės. Puota užtrukdavo bent savaitę tiek jaunosios, tiek jaunojo teviškėje. Per kaimus įdavo žolynais apsikaisęs kvieslys ir surinkdavo jaunųjų gimines, kaimynus net iš kelių parapijų. Didelę dalį svečių sudarė jaunimas, dėlto nenuostabu, kad tiek daug ir tokių įvairių dainų pridaunodavo.

Įvairiose Lietuvos vietose vestuvių papročiai ir dainos šiek tiek tarp savęs skyrėsi, tačiau visur jos bangavo tarp graudžių, verksmingų ir linksmy, truputį pašiepiant.

Kiekviena atskira vestuvių dramos apeiginė dalis, pradedant piršlybomis, baigiant su-gražtais, turi sau pritaikytą lyrinę dainą.

Ypatingai gausios ir liūdno yra Mergvakario, arba Pintuvių, dainos. Vakare prieš jungtuves susirenka draugės bei namiškiai su ištekančiąja atsiveikinti. Mergaitė perpinamos kasos, nupinamas rūtų vainikėlis. Dainomis atsiveikinama visa jaunystė, nerūpestingos mergytės dienos. Visas vakaras persunktas dideliu graudumu.

Atrodo, jog svarbiausia vestuvių dainų paskirtis yra kuo daugiausia ašarų jaunajai ir jos namiškiams išspaus-ti. Visi atsiveikinimai (va-žiujant bažnyčion, paliekant jauniosios teviškę, net sugrąžtų dainos) persunkti liūdnumu, sielvartu ir tam tikra ateities baime. Ką atneš naujasis gyvenimas vyro namuose?

Vestuvių lyrika sukasi apie jaunųjų porą, tiksliau, — apie pačią jaunąją. Jaunasis lieka lyg ir nuošaliau. Užkliudomi jo namai, giminės, motina, bet apie jį patį nedaug beužsiminama. Ar jis džiaugiasi, ar liūdi, kada pasirinktoji mergelė laisto ašaromis teviškės slenkščius, dureles bei darželio tvorą, sunku pasakyti. Tik išvažiudamas bažnyčion išsitaria:

...Keta mane vinčiavoti
Pentinelius pakavoti...
Ved žirgelį iš stailės
Mane jauną į nevalią,
To liūdžiū...
(D. Velička, Liet. literatūra,
I, 252 psl.)

Po jungtūvių ir sutikimo namie su duona bei druska vestuviniukų nuotaika ir dainos prašviesėja. Tikriausiai dėl to, kad visi alkani, o stailė apkrauti svecios pietumis.

Rūtos, mėtos, diemedžiai,
Soko vyrai, kaip gaidžiai.
(Ten pat, 256 psl.)

Linksmai skamba dainos per svecios pietus. Jos juokinos, trumpos ir skambios. Vestuviniukai linkę vieni kitus apdainuoti, truputį pašiepti.

Netrukus nuotaika pasiruošia keliauti į vyro teviškę. Margos kraitinės skrynios pakraunamos ir vežimus, svečiai vėl graudžiai uždainuoja. Nenorai išleisti jaunąją sausomis akimis. Atsiveikinimas su namais ir kartu pačia jaunyste yra jautrus, verksmingas. Bet važiuojant mėginama išpėti, kokie yra jaunojo namai. Vieni dainos peikia, baugina, kitų-giria. Žiūrint, kieno kvieisti svečiai ir draugai būtų-jaunojo ar jauniosios.

Taip pat graudžia lyrika apipintas yra vainiko pakeitimas nuometu. Tai įvyksta tuoj po jauniosios atvažiavimo į vyro teviškę. Svecios nusega rūtų vainikėlių, o anyta apgobia galvą nuometu. Dabar mergaitė jau tikra marti. Su vainikėliu dingsta šviesios jaunystės dienos. Nors šilkų nuometėlis, bet spaudžia galvelę.

Sekantį rytą jaunavedžiai vaišina svečius pusryčiais.
(Tęsinys 7-tą psl.)

Štai ir Vilnius ant kalvos — graži sostinė Lietuvos...

Dienu Skeveldros

1. J. Daugailis bekomentuodamas mano "Skeveldras" (žr. "Draugas", 63, 8, 14), rašo, kad

"Turiu po ranka "Index Librorum Prohibitorum", nei Kafka, nei Camus jį nėra įtraukti" (mano pabraukta! J. C.).

Manding, būtų buvę tiksliau pastebėti, kad "nebėra įtraukti". Popiežius Jonas XXIII, be visos eilės kitų reformų, yra liepęs pravėdinti ir Katalikų bažnyčiai nei garbės, nei naudos neatnešančių "draudžiamųjų knygų sąrašą" (Index Librorum Prohibitorum).

Didžiai teisingas dr. J. Girnius, ateitininkų sendraugių simpoziume taręs, kad "Kur yra meninė jėga, ten nereikia cenzūros".

2. Perskaičiau dr. J. Savasio str. "Religijos persekiojimas Sovietų okupuotoje Lietuvoje". Tai pirmas toks išsamus str. Ir taip, viso Lietuvoje komunistai jau uždarė 405 bažnyčias ir koplyčias.

Beje, kultūros paminklų apsauga dalį bažnyčių išgelbėjo nuo nugriovimo. Padėtis pablogėjo, kai Chruščiovas įsakė "peržiūrėti", anot to bato kultūros išpažinėjo, "lenininius kultūronio palkimo vertinimo principus". Ir — iš lietuvių architektų atrinktų 798 atskirų pastatų Kremliaus primesta "ministrų taryba" patvirtino tik 163 architektūrinius paminklus "turinčius architektūrinę istorinę vertę".

3. Manau, kad ne tik vilniečiams bus įdomu, kas nutiko meno ir istorijos atžvilgiu gausiausias Vilniaus bažnyčias. Čia (pagal ano straipsnio autoriaus surinktas žinias) appilnis sąrašas:
1) šv. Stanislovo Katedra -

Arkbazilika — meno galerija;
2) šv. Jono — gyvenamieji rūmai (kitų žiniomis, sporto halė! J. C.);

Gal bus pravartu pastebėti ir bažnyčių įsteigimo data (žinoma, degė, griuvo ir praėjo kitos nelaimės, bažnyčios remontuota, perstatinėta, bet tai jau bekeičia pačio pirminio amžiaus svorio). Taigi, Katedra — 1382 metais, o šv. Jono — 1387 m.

3) Visų šventųjų bažnyčia (įsteigta 1620 m.) — paversta sandėliu.

4) šv. Pranciškaus (arba Bernardinų) (įsteigta 1469 m.) — paversta operos teatro knygyno žiniai.

5) Apaštalu Pilypo ir Jokūbo (įst. 1624 m.) — paversta į pasilinksminimų salę.

6) šv. Stepono (įst. 1600 m.) — paversta sandėliu (ten, be kitų, palaidotas Stuoka-Gucevičius).

7) šv. Kotrynos (įst. 1622 m.) — paversta popieriaus sandėliu.

8) šv. Mykolo (įst. 1594 m.) — vartojama higienos ir namų įrengimo dalykų parodai.

9) Švč. Jėzaus širdies (įst. 1694 m.) — vartojama kaip sandėlis.

10) šv. Ignaco Loyolos (įst. 1622 m.) — kariuomenės sandėlis.

11) šv. Jurgio (įst. 1506 m.) — knygų sandėlis.

12) Švč. Trejybės (bazilijonų; įst. 16 a. pradžioje) — filharmonijos sandėlis.

13) šv. Kazimiero (įst. 1604 m.) — antireliginis muziejus.

14) šv. Kryžiaus (įst. 1336 m.) — sandėlis.

15) šv. Juozapo (įst. 1798 m.) — naudojama pasauliniams reikalams.
16) Išganytojo (trinitarų; Nukelta į 2-rą psl.)

DIENU SKEVELDROS

VISTASPATS

(Atkelta iš 1 psl.)

ist. 1694 m.) — paversta knygynu.

17) Jėzaus Nukryžiuotojo (ist. 17 a.) — paversta sandėliu.

18) Misionierių (ist. 1698 m.) — paversta sandėliu.

19) Pranciškonų (ist. 14 a.) — paversta sandėliu.

20) Dievo Apvaizdos (ist. 1913 m.) — vartojama kaip sandėlis.

21) Augustinų (ist. 1747 m.) — naudojama pasauliniams reikalams.

22) Šv. Baltramiejaus (ist. 1664 m.) — kaip sandėlis.

23) Šv. Jėzaus Širdies — operos teatro knygynas.

24) Redemptoristų — paversta raštine.

25) Šv. šeimos (Suramintojos) — gyvenamasis namas.

26) Šv. Trejybės (Trinapoljje; ist. 1832 m.) — vartojama pasauliniams reikalams.

Dar grįžtant prie Katedros pastebėtina, kad jos patalpose vargonų profesorius virtuozas L. Digrio pasifilymu nuo šių metų pavasario ruošia studentų koncertai (panaudojant kilnojamosius vargonus).

4.

Anapus geležinės uždangos būk atsargus ir... su kunigais. Kaip dr. J. Savasis rašo, jau 1940. X. 2. komisaras Gladkov visiems okupuotos Lietuvos NKVD apskrįčių viršininkams išsiuntinėjo slapta bendrąją, kurioje "visus kunigus, dekanus ir vyskopus kurių narius reikia paimti "formalinen apskaiton" (sekimui), sekti jų veiklą, surinkti apie juos žinias per agentus (šnipus), užverbuoti iš kunigų ir bažnyčios tarnautojų tarpo asmenų, kurie skaldytų bažnytinę organizaciją, sekti vienolius bei jų viršininkus ir vienolius tarpe užverbuoti agentų". Ir t. t. ir t. t.

Beje, "Novoje Ruskoje Slovo" rašo, kad Burcev — įgarsinęs caro žvalgybos provokatoriaus Azefo demaskavimu — po bolševikų perversmo apsisprendęs visam likti. Vakaruose! — savo sekretoriumi turėjo... sovietų agentą.

5.

Kai D. Britanijoje nutarta sujungti oro, žemyno ir jūrų ginkluotųjų pajėgų vadovybę į vieną bendrą postą, satyros "Punch" nūdžingo, kad, girdi, būsią sutaupta pinigų, nes... vietoj trijų agentų, pranešėjančių sovietams slapta žinias, ištekis vieno.

6.

Dar dėl cenzūros. Pavasarį Maskvoj vyko angliškųjų knygų vaikams paroda. Ruošė... Sovietų bičiulių anglų draugija. Vistiek Kremliaus cenzoriai užprotestavo prieš 15 knygų. Vykio ilgos derybos. Bet 7 knygų nepraleido. Jų tarpe 3 tomų enciklopedija vaikams (užomina apie Sovietų intervenciją Vengrijoje 1956 m.), JTO istorija paveikslais ir istorijos vadovėlis pr. mokykloms (užomina

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, AUGUST 31, 1963

NAKTIGONIO UZRASAI

Pirmos naktigonio naktys

(Tėsinys)

Jei pavasaris ir vasara būdavo lietingi, tai didžioji pieva būdavo vandens apsemta. Todėl čia ir žolė sodri žali. Toji pieva buvo skirta arkliams ganyti.

Lietinga pavasarį ir vasarą arkliai ir jaučiai naktimis ir dienomis poilsio metu buvo šeriami namuose — kieme ar tvarte. Jiems prišienaudavo ar dobių ar mišinio pripjandavo, parveždavo į namus ir šerdavo. Jei naktys be lietaus buvo, tai kieme vežimą su pašaru pastatydavo ir čia visi mirdavo. Vežimai buvo ilgi ir ne vienu vežimu pašaras buvo parvežtas.

Toks darbo arklų šėrimas buvo nepatogus. Reikėjo daug laiko sugaišti jiems pašarą parūpinti. Visai kitas reikalas naktigonė.

Trys geri draugai

Pasiūlymą man arklus ganyti, nugirdo jaunesnysis brolis Vincas. Ir jis pasiprašė eiti naktigonėna. Dviem smagiui.

Pasirengęs pirmą naktį. Siūčiau apsirėdėm. Paėmėm dvi keturnagias šakes ant ilgo koto ir šunį juodį. Trims dar smagiui. O ypač gerai jautėsi juodis, nors ir pririštas lauke prie šmeigtos šakės, bet čia kartu su mumis.

Šakės ant ilgo koto buvo imamos apgalvotai. Jei kokios, kokos nelabai, naktibaldą pasirodytų, tai jo arti galima neprišleisti šakę atkūsus. O čia dar juodis gali ateiti pagalbon. Biotis nebuvo ko. Tiesa, tos piktos dvasios iš suaugusių nugirstos... Nors mudu su broliu Vjenu jau buvome gerokai paūgėję, mokslą pradėję ragauti, tai tos piktos dvasios — raganos, šmėklos, undynės ir visa kita kas piktą ir gera naktimis pasirodo, mudviejų jau nebūgino. Žinojimo ko vertos tos pašakos apie baidykles. Bet naktis pasilieka naktimi — neprasita laukuose būti, tai ir savaip

apie Ribbentrop - Molotov paklę).

7.

"Vilnius" Nr. 181 "reprezentuojama" okupuotos Lietuvos "vyriausybė" (viso 49 nuotraukos), Lietuvoj?! Tai ką daro len rusai, k. a.: Mina Rybakova, Stanislava Ševeliova, Marija Rožčenko, Aleksiejus Čistakovas, Mikalojus Bellaninas, Bielopetravičius, Randakevičius ("valstybės saugumo komiteto prie LTSR ministrų tarybos pirmininkas"), Borisas Dnabasovas ir kiti?

Ar tai "rusų tautos dovana"??

8.

Pabaigai humoro. Du Vilniaus gyventojai šnekasi: — Ką tu darytumei, jei staug atsidarytų geležinė uždanga? — Šokčiau į medį. — ?! — Kodėl?! Ogi, kad besiveržiantį minia nesutryptų!

J. Cicėnas

baugu ir lyg nedrąsu. Ryžomės. Pripratom ir taip įpratom, kad naktigonė virto mudviem keletrių metų tikra pramoga — laukiama, pamėgta.

Nei lietūs, nei perkūnijos ir kitokios įvairios gamtos daranos jau mudviejų neįvykė. Ir tokių darganų metu arkliai namus negydamo, laukė "kėntėdavam?". Tai buvo savotiškas pasididžiavimas.

Mudviem buvo padarytos iš šiaudų dvi gūnios, tai yra tokios būdos, kurias lyjant galėjai ant galvos užsimantli. Jos buvo ilgos, iki pat žemės, ties galva turėjusios plyšį pro kur galėjai stebėti kas aplinkoje vyksta. Buvo iš šiaudų padarytas storokas pundas sėdėti. Tokio jo būta storo, kad ir gero lietaus metu jis nepamirkdavo. Suo juodis taip pat nebuvo nusikraustas. Jis turėjo savo gūnę. Ir lyjant mėgo po ją tūnoti, laikyti galvą iškišus. Tokio jo būta pareižingo gyvulių sargu. Neprisimenu, kad naktį kada nors jis būtų suštelėjęs. Visuomet ar tykojė ar ant užpakalinių sėdėjo, jo atviros akys buvo nukreiptos į gyvulių bandą. Jei kas iš arklų iš bandos pasišalindavo, tai juodis tuoj suargzdavo. Tai ženklas, kad kas tai jau netarkoj; O jei nebūdavo j tai mudviejų atsiliepta, tada juodis vieno kitą kartą tyliai ameldavo.

Jei jis famsoje pastebėdavo ką nors iš žmonių einant, tada piktai ir garsiau sufrzdavo ar pradėdavo garsiai loti.

O kokis būdavo juodžini smagmėlis, jei mes jį paleisdavom ir įsakydavom pradėdantį krikti bandą sutvarkyti. Tada juodis štuoliais šokdavo bėgti. Bet pribėgęs prie nusikaltusių, priguldavo prie žemės, arkliaiems taikstydamas už šnervės čiuptelėti. Priguldavo saugumo dėlei. Prigulęs tykojantį iš priešakio buvo sunkiau arkliai spirti. Arkliai buvo įpratę žinoti juodžio "smūgins". Jį pamatę skubėdavo prie savųjų bandos. Jaučius juodis puldavo iš užpakalo. Kibdavo jiems į uodegą. Jį iš tolo pamatę jaučiai skubėdavo susitvarkyti — atsidurti bandos viduryje. Juodis jį bandos vidurį nesalino.

Šio juodis buvo mudviejų gears draugas ir pagalbininkas. Mudu su juo neturėjom jokio nesupratimo. Mes jo ir nepamiršom. Kasnakt susirasdavom kuo nors jį pavaisinti. Ypač kaip jis sėkmingai atlikėdavo mudviejų pavestas užduotis ar įsakymus.

Bet juodis — šuo... Kur čia jį suvaldysi, nors ir nakties metu. Kai pamatydavo katę, tada jokia šmėška drausmė negaliodavo. Jis net atsipalaiduodavo nuo pririštos šakės, ją išrandavo ir bėgdavo virvagalinai tabaruojant, vydamasis katę.

O tas šelmis mūsų geltonrainis katinas, ypač pavasario metu, mėgdavo pro mus prabėgti. Ir lyg tyčia, priartėjęs prie mūsų, stabtelėdavo. Juodis, tada padūkdavo. Mudviejų tas geltonrainis katinas, kaip ir juodis, — abudu lygiai buvo gerbiami. Su vienu ir kėtu mėgdavom paįdykauti. Tais atvejais, kaip pasirodydavo kokias nors katę, su juodžiu turėjom tikro vargo. Jis puldamas katę, pašėlusiai pradėdavo loti ir kaip kada net visą bandą išvaikydavo. Māt, ramis katinas nelauktai užklūptas ir kai nespėdavo pribėgti alkšnyno ir ten j medį ilipti, atsidurdavo tarp arklų kojų. Čia ir juodis. Tada arkliai nerūdavo. Kaip kada net visi pasileisdavo bėgti. Nuo tokio išgascio buvo galima juos išgelbėti tik juodį sugavus. Nagi, būk gudrus šunį atvirame lauke sugauti? Gerai, kad jis būdavo pririštas prie ilgos virvės, tai kai su ta virve išsprukęs pasileisdavo bėgti, kaip kada pavykdavo jį sučiupti. Sučiupęs, laikykis. Juodis buvo tiek stiprus, kad paversdavo ir paversitą, besilaikančią už virvės dar galą pajėgdavo pavilkti. Jokie jam grasinimai čia nepadėjo. Mudviejų rūpesčiai buvo saugotis nuo katės. Jei ji pasirodė, tai laiku čiupk už virvės.

(Nukelta į 3 psl.)

MŪSŲ ŽINGSNIAI

6 METAI NR. 9 (189)

Leidžia Santara ir Sambt Sviesa Chicagoje. Redaguoja Rita Kavoliene. Medžiaga siųsti: 622 Nicholas St., Defiance, Ohio.

6 METAI NR. 9 (189)

SU BAIME IR DREBEJIMU?

Keistu sutapimu, da šiaip gerokai skirtingą pažiūrą Metmenų šeštojo numerio bendradarbiai savo straipsnius pradeda pastebėjimais, kad Lietuviškoje išeivijoje darosi baugu atvirai kalbėti. Taip A. R. prisipažsta: "Rašyti šiuo klausimu nėra drąsu, nes tema, kaip sakoma, kontroversinė". O dar aiškiau pasisako Vincas Trumpa: "Prisipažinsiu, ir ši pašnekesį su jumis ėjau, tartant didžiojo Dano žodžiais, su tam tikra baime ir drebejimu, nes ėmiau abejoti iš viso, ar dar tebėra galima pas mus laisvai ir tiesiai kalbėti".

Ir laisvai visuomenei gresia išsigimimo pavojus. Bet kai joje įsigali konformizmas oficialiajai minčiai ir kai kritinė sąmonė atsiduria apsiausties stovyje, tada tik ir tepraregima reikalingumui tokių žurnalų, kuriuose būtų nebaugu bet kurio klausimui panaudoti savo protą. Nors ir iš anksto žinant, kad vienus atvirus pasisakymus vėliau pagriebs, juos iškreipdama, sovietų spauda, o kitus — kartais net dar labiau iškreipdama, kaip tai atsitiko atpasakoiant Skėmos anketa — Draugo kultūrinis priedas. Ir nujautiant, kad koks nors tik savo vaizduotėje teegzistuojaš tremties žurnalistas vėliau mokins nugarkaulio tvirtybės tų, kurie niekada nėra savo jaunystės taip praleidę, kaip jis: pirma komunizman vedę jaunus draugus, o vėliau nacionalistinei diktatūrai "atidarinėję akis" apie ankstyvesniųjų bendraminčių pavojų. (Ir kurie niekada, kaip jis, nepalies savo saulėleidžio metu: pirma skelbdami "liberalų vienybę", o vėliau per laikraščius atskindami jų pilvą minkštumą).

Kaip tik tada, kai visų doktrinų politikai teiško kitų kalboje atviro žodžio tam, kad jį panaudotų kaip ginklą prieš kiekvieną, kuris išdrįso atvirai kalbėti, — tegalima suvokti, kiek esame reikalingi ir visuomeninio sąjūdžio, j kurį ateinant už durų reikia palikti ne tik lazda, bet ir doktriną. Ir teatsinešti savo individualią sąžinę, kuriai žinai surasiąs atvirumo ir tuose, kurie jai nepritaria. Ir kurioje iš anksto gali pasidzinti ištikėjimybės visiems atvirai galvojančioms — ir visų doktrinų profilaktikos vengiantiems — niekada neišduosiąs.

Suvažiavimo programa

Negalutinomis žiniomis, Santaros Sviesos Federacijos suvažiavimas Tabor Farmoje, Sodus, Mich., prasidės rugsėjo 3 d. 2 val. popiet Federacijos veiklos kritiško įvertinimo simpoziumu. Simpoziume dalyvaus Valdas Adamkavičius, Vytautas Kavolis ir Liudas Smulkštys. Šval. Raimundas Mieželis padarys pranešimą Federacijos organizacinės struktūros reikalais.

O tos naktys, naktys...

Kartą su broliu Vjenu išėjova į naktigonę. Tai buvo gal 1902 m. Kai išėjom, dar kaip kur užklydęs vyturiukas vyturiavo. Tamoje šmėktelejo pavėlavusi kregždutė. Nors jau saulutė buvo nusileidusi, bet dar pakėnėmai buvo šviesa. Lietuvoje staug saulutė nenulkrinta "po žemė". Ji ilgai leidžiasi vis ilgesnius šešėlius žeme skleisdama. O jau nusileidus, toje vietoje dar ilgai nepranyksta varsinaga šviesa. Padangė taip pat lėtai žvaigždėmis gausėjo. Vidurnaktis, — vaiskiaiu, blizga, mirga padangė. Griežlė nesudėtingai griežia, putpela atsiliepia ir pačiame vidurnaktyje visa paslaptinai aplyla. Nykama apima. Net gyvulių banda tada aprimsta, nustoją žolę glemžusi. Susiporoja, vieni prie kitų arčiau, sueina.

Donatas Šatas ketvirtadienio popietinėje sesijoje kalbės apie "Kai kurias lietuviškojo judėjimo problemas". O Algimantas Kėželis ir Raimundas Mieželis diskutuos Federacijos santykius bei programą lietuvių Bendruomenėje ir Amerikos Lietuvių Taryboje. Praktinė Federacijos veikla platesnėje visuomenėje suinteresuotieji ypač kviečiami šioje sesijoje dalyvauti.

Vincas Trumpa rugsėjo 5 d. ketvirtadienį prieš pietus kalbės apie "Elito paruošą ir pareigas".

Henrikas Nagys popietinėje

MŪSŲ ŽINGSNIAI

6 METAI NR. 9 (189)

Leidžia Santara ir Sambt Sviesa Chicagoje. Redaguoja Rita Kavoliene. Medžiaga siųsti: 622 Nicholas St., Defiance, Ohio.

6 METAI NR. 9 (189)

SU BAIME IR DREBEJIMU?

Keistu sutapimu, da šiaip gerokai skirtingą pažiūrą Metmenų šeštojo numerio bendradarbiai savo straipsnius pradeda pastebėjimais, kad Lietuviškoje išeivijoje darosi baugu atvirai kalbėti. Taip A. R. prisipažsta: "Rašyti šiuo klausimu nėra drąsu, nes tema, kaip sakoma, kontroversinė". O dar aiškiau pasisako Vincas Trumpa: "Prisipažinsiu, ir ši pašnekesį su jumis ėjau, tartant didžiojo Dano žodžiais, su tam tikra baime ir drebejimu, nes ėmiau abejoti iš viso, ar dar tebėra galima pas mus laisvai ir tiesiai kalbėti".

Ir laisvai visuomenei gresia išsigimimo pavojus. Bet kai joje įsigali konformizmas oficialiajai minčiai ir kai kritinė sąmonė atsiduria apsiausties stovyje, tada tik ir tepraregima reikalingumui tokių žurnalų, kuriuose būtų nebaugu bet kurio klausimui panaudoti savo protą. Nors ir iš anksto žinant, kad vienus atvirus pasisakymus vėliau pagriebs, juos iškreipdama, sovietų spauda, o kitus — kartais net dar labiau iškreipdama, kaip tai atsitiko atpasakoiant Skėmos anketa — Draugo kultūrinis priedas. Ir nujautiant, kad koks nors tik savo vaizduotėje teegzistuojaš tremties žurnalistas vėliau mokins nugarkaulio tvirtybės tų, kurie niekada nėra savo jaunystės taip praleidę, kaip jis: pirma komunizman vedę jaunus draugus, o vėliau nacionalistinei diktatūrai "atidarinėję akis" apie ankstyvesniųjų bendraminčių pavojų. (Ir kurie niekada, kaip jis, nepalies savo saulėleidžio metu: pirma skelbdami "liberalų vienybę", o vėliau per laikraščius atskindami jų pilvą minkštumą).

Kaip tik tada, kai visų doktrinų politikai teiško kitų kalboje atviro žodžio tam, kad jį panaudotų kaip ginklą prieš kiekvieną, kuris išdrįso atvirai kalbėti, — tegalima suvokti, kiek esame reikalingi ir visuomeninio sąjūdžio, j kurį ateinant už durų reikia palikti ne tik lazda, bet ir doktriną. Ir teatsinešti savo individualią sąžinę, kuriai žinai surasiąs atvirumo ir tuose, kurie jai nepritaria. Ir kurioje iš anksto gali pasidzinti ištikėjimybės visiems atvirai galvojančioms — ir visų doktrinų profilaktikos vengiantiems — niekada neišduosiąs.

Suvažiavimo programa

Negalutinomis žiniomis, Santaros Sviesos Federacijos suvažiavimas Tabor Farmoje, Sodus, Mich., prasidės rugsėjo 3 d. 2 val. popiet Federacijos veiklos kritiško įvertinimo simpoziumu. Simpoziume dalyvaus Valdas Adamkavičius, Vytautas Kavolis ir Liudas Smulkštys. Šval. Raimundas Mieželis padarys pranešimą Federacijos organizacinės struktūros reikalais.

O tos naktys, naktys...

Kartą su broliu Vjenu išėjova į naktigonę. Tai buvo gal 1902 m. Kai išėjom, dar kaip kur užklydęs vyturiukas vyturiavo. Tamoje šmėktelejo pavėlavusi kregždutė. Nors jau saulutė buvo nusileidusi, bet dar pakėnėmai buvo šviesa. Lietuvoje staug saulutė nenulkrinta "po žemė". Ji ilgai leidžiasi vis ilgesnius šešėlius žeme skleisdama. O jau nusileidus, toje vietoje dar ilgai nepranyksta varsinaga šviesa. Padangė taip pat lėtai žvaigždėmis gausėjo. Vidurnaktis, — vaiskiaiu, blizga, mirga padangė. Griežlė nesudėtingai griežia, putpela atsiliepia ir pačiame vidurnaktyje visa paslaptinai aplyla. Nykama apima. Net gyvulių banda tada aprimsta, nustoją žolę glemžusi. Susiporoja, vieni prie kitų arčiau, sueina.

Donatas Šatas ketvirtadienio popietinėje sesijoje kalbės apie "Kai kurias lietuviškojo judėjimo problemas". O Algimantas Kėželis ir Raimundas Mieželis diskutuos Federacijos santykius bei programą lietuvių Bendruomenėje ir Amerikos Lietuvių Taryboje. Praktinė Federacijos veikla platesnėje visuomenėje suinteresuotieji ypač kviečiami šioje sesijoje dalyvauti.

Vincas Trumpa rugsėjo 5 d. ketvirtadienį prieš pietus kalbės apie "Elito paruošą ir pareigas".

Henrikas Nagys popietinėje

MŪSŲ ŽINGSNIAI

6 METAI NR. 9 (189)

Leidžia Santara ir Sambt Sviesa Chicagoje. Redaguoja Rita Kavoliene. Medžiaga siųsti: 622 Nicholas St., Defiance, Ohio.

6 METAI NR. 9 (189)

SU BAIME IR DREBEJIMU?

Keistu sutapimu, da šiaip gerokai skirtingą pažiūrą Metmenų šeštojo numerio bendradarbiai savo straipsnius pradeda pastebėjimais, kad Lietuviškoje išeivijoje darosi baugu atvirai kalbėti. Taip A. R. prisipažsta: "Rašyti šiuo klausimu nėra drąsu, nes tema, kaip sakoma, kontroversinė". O dar aiškiau pasisako Vincas Trumpa: "Prisipažinsiu, ir ši pašnekesį su jumis ėjau, tartant didžiojo Dano žodžiais, su tam tikra baime ir drebejimu, nes ėmiau abejoti iš viso, ar dar tebėra galima pas mus laisvai ir tiesiai kalbėti".

Ir laisvai visuomenei gresia išsigimimo pavojus. Bet kai joje įsigali konformizmas oficialiajai minčiai ir kai kritinė sąmonė atsiduria apsiausties stovyje, tada tik ir tepraregima reikalingumui tokių žurnalų, kuriuose būtų nebaugu bet kurio klausimui panaudoti savo protą. Nors ir iš anksto žinant, kad vienus atvirus pasisakymus vėliau pagriebs, juos iškreipdama, sovietų spauda, o kitus — kartais net dar labiau iškreipdama, kaip tai atsitiko atpasakoiant Skėmos anketa — Draugo kultūrinis priedas. Ir nujautiant, kad koks nors tik savo vaizduotėje teegzistuojaš tremties žurnalistas vėliau mokins nugarkaulio tvirtybės tų, kurie niekada nėra savo jaunystės taip praleidę, kaip jis: pirma komunizman vedę jaunus draugus, o vėliau nacionalistinei diktatūrai "atidarinėję akis" apie ankstyvesniųjų bendraminčių pavojų. (Ir kurie niekada, kaip jis, nepalies savo saulėleidžio metu: pirma skelbdami "liberalų vienybę", o vėliau per laikraščius atskindami jų pilvą minkštumą).

Kaip tik tada, kai visų doktrinų politikai teiško kitų kalboje atviro žodžio tam, kad jį panaudotų kaip ginklą prieš kiekvieną, kuris išdrįso atvirai kalbėti, — tegalima suvokti, kiek esame reikalingi ir visuomeninio sąjūdžio, j kurį ateinant už durų reikia palikti ne tik lazda, bet ir doktriną. Ir teatsinešti savo individualią sąžinę, kuriai žinai surasiąs atvirumo ir tuose, kurie jai nepritaria. Ir kurioje iš anksto gali pasidzinti ištikėjimybės visiems atvirai galvojančioms — ir visų doktrinų profilaktikos vengiantiems — niekada neišduosiąs.

Suvažiavimo programa

Negalutinomis žiniomis, Santaros Sviesos Federacijos suvažiavimas Tabor Farmoje, Sodus, Mich., prasidės rugsėjo 3 d. 2 val. popiet Federacijos veiklos kritiško įvertinimo simpoziumu. Simpoziume dalyvaus Valdas Adamkavičius, Vytautas Kavolis ir Liudas Smulkštys. Šval. Raimundas Mieželis padarys pranešimą Federacijos organizacinės struktūros reikalais.

O tos naktys, naktys...

Kartą su broliu Vjenu išėjova į naktigonę. Tai buvo gal 1902 m. Kai išėjom, dar kaip kur užklydęs vyturiukas vyturiavo. Tamoje šmėktelejo pavėlavusi kregždutė. Nors jau saulutė buvo nusileidusi, bet dar pakėnėmai buvo šviesa. Lietuvoje staug saulutė nenulkrinta "po žemė". Ji ilgai leidžiasi vis ilgesnius šešėlius žeme skleisdama. O jau nusileidus, toje vietoje dar ilgai nepranyksta varsinaga šviesa. Padangė taip pat lėtai žvaigždėmis gausėjo. Vidurnaktis, — vaiskiaiu, blizga, mirga padangė. Griežlė nesudėtingai griežia, putpela atsiliepia ir pačiame vidurnaktyje visa paslaptinai aplyla. Nykama apima. Net gyvulių banda tada aprimsta, nustoją žolę glemžusi. Susiporoja, vieni prie kitų arčiau, sueina.

Donatas Šatas ketvirtadienio popietinėje sesijoje kalbės apie "Kai kurias lietuviškojo judėjimo problemas". O Algimantas Kėželis ir Raimundas Mieželis diskutuos Federacijos santykius bei programą lietuvių Bendruomenėje ir Amerikos Lietuvių Taryboje. Praktinė Federacijos veikla platesnėje visuomenėje suinteresuotieji ypač kviečiami šioje sesijoje dalyvauti.

Vincas Trumpa rugsėjo 5 d. ketvirtadienį prieš pietus kalbės apie "Elito paruošą ir pareigas".

Henrikas Nagys popietinėje

MŪSŲ ŽINGSNIAI

6 METAI NR. 9 (189)

Leidžia Santara ir Sambt Sviesa Chicagoje. Redaguoja Rita Kavoliene. Medžiaga siųsti: 622 Nicholas St., Defiance, Ohio.

6 METAI NR. 9 (189)

SU BAIME IR DREBEJIMU?

Keistu sutapimu, da šiaip gerokai skirtingą pažiūrą Metmenų šeštojo numerio bendradarbiai savo straipsnius pradeda pastebėjimais, kad Lietuviškoje išeivijoje darosi baugu atvirai kalbėti. Taip A. R. prisipažsta: "Rašyti šiuo klausimu nėra drąsu, nes tema, kaip sakoma, kontroversinė". O dar aiškiau pasisako Vincas Trumpa: "Prisipažinsiu, ir ši pašnekesį su jumis ėjau, tartant didžiojo Dano žodžiais, su tam tikra baime ir drebejimu, nes ėmiau abejoti iš viso, ar dar tebėra galima pas mus laisvai ir tiesiai kalbėti".

Ir laisvai visuomenei gresia išsigimimo pavojus. Bet kai joje įsigali konformizmas oficialiajai minčiai ir kai kritinė sąmonė atsiduria apsiausties stovyje, tada tik ir tepraregima reikalingumui tokių žurnalų, kuriuose būtų nebaugu bet kurio klausimui panaudoti savo protą. Nors ir iš anksto žinant, kad vienus atvirus pasisakymus vėliau pagriebs, juos iškreipdama, sovietų spauda, o kitus — kartais net dar labiau iškreipdama, kaip tai atsitiko atpasakoiant Skėmos anketa — Draugo kultūrinis priedas. Ir nujautiant, kad koks nors tik savo vaizduotėje teegzistuojaš tremties žurnalistas vėliau mokins nugarkaulio tvirtybės tų, kurie niekada nėra savo jaunystės taip praleidę, kaip jis: pirma komunizman vedę jaunus draugus, o vėliau nacionalistinei diktatūrai "atidarinėję akis" apie ankstyvesniųjų bendraminčių pavojų. (Ir kurie niekada, kaip jis, nepalies savo saulėleidžio metu: pirma skelbdami "liberalų vienybę", o vėliau per laikraščius atskindami jų pilvą minkštumą).

Kaip tik tada, kai visų doktrinų politikai teiško kitų kalboje atviro žodžio tam, kad jį panaudotų kaip ginklą prieš kiekvieną, kuris išdrįso atvirai kalbėti, — tegalima suvokti, kiek esame reikalingi ir visuomeninio sąjūdžio, j kurį ateinant už durų reikia palikti ne tik lazda, bet ir doktriną. Ir teatsinešti savo individualią sąžinę, kuriai žinai surasiąs atvirumo ir tuose, kurie jai nepritaria. Ir kurioje iš anksto gali pasidzinti ištikėjimybės visiems atvirai galvojančioms — ir visų doktrinų profilaktikos vengiantiems — niekada neišduosiąs.

Suvažiavimo programa

Negalutinomis žiniomis, Santaros Sviesos Federacijos suvažiavimas Tabor Farmoje, Sodus, Mich., prasidės rugsėjo 3 d. 2 val. popiet Federacijos veiklos kritiško įvertinimo simpoziumu. Simpoziume dalyvaus Valdas Adamkavičius, Vytautas Kavolis ir Liudas Smulkštys. Šval. Raimundas Mieželis padarys pranešimą Federacijos organizacinės struktūros reikalais.

O tos naktys, naktys...

Kartą su broliu Vjenu išėjova į naktigonę. Tai buvo gal 1902 m. Kai išėjom, dar kaip kur užklydęs vyturiukas vyturiavo. Tamoje šmėktelejo pavėlavusi kregždutė. Nors jau saulutė buvo nusileidusi, bet dar pakėnėmai buvo šviesa. Lietuvoje staug saulutė nenulkrinta "po žemė". Ji ilgai leidžiasi vis ilgesnius šešėlius žeme skleisdama. O jau nusileidus, toje vietoje dar ilgai nepranyksta varsinaga šviesa. Padangė taip pat lėtai žvaigždėmis gausėjo. Vidurnaktis, — vaiskiaiu, blizga, mirga padangė. Griežlė nesudėtingai griežia, putpela atsiliepia ir pačiame vidurnaktyje visa paslaptinai aplyla. Nykama apima. Net gyvulių banda tada aprimsta, nustoją žolę glemžusi. Susiporoja, vieni prie kitų arčiau, sueina.

Donatas Šatas ketvirtadienio popietinėje sesijoje kalbės apie "Kai kurias lietuviškojo judėjimo problemas". O Algimantas Kėželis ir Raimundas Mieželis diskutuos Federacijos santykius bei programą lietuvių Bendruomenėje ir Amerikos Lietuvių Taryboje. Praktinė Federacijos veikla platesnėje visuomenėje suinteresuotieji ypač kviečiami šioje sesijoje dalyvauti.

Vincas Trumpa rugsėjo 5 d. ketvirtadienį prieš pietus kalbės apie "Elito paruošą ir pareigas".

Henrikas Nagys popietinėje

MŪSŲ ŽINGSNIAI

6 METAI NR. 9 (189)

Leidžia Santara ir Sambt Sviesa Chicagoje. Redaguoja Rita Kavoliene. Medžiaga siųsti: 622 Nicholas St., Defiance, Ohio.

SYDNEJAUS LIET. ... (Atkelta iš '3 psl.)

rašė, kukliai vadimams — "Plunksnos Klubui". Apie klubo posėdžius ir šventadienio prasmę žmogaus dvasinei būsenai, V. Kazokas savo kalboje išsireiškė: "Vis dėlto šventadienio prasmė yra daug glesnė, negu nicko neveikimas. Tada yra tas, ką aš ir pradžioje minėjau — tai savotiškas katarsis, atsigavimas, atitūkimasis nuo kasdienybės ir pažvelgimas į save grynai iš žmogiškos pusės. Ir tada yra pats tikrasis šio klubo pagrindas, pati gilioji prasmė. Tiesa, vėliau, buvo imta nauja kryptis — mūsų posėdžius padaryti diskusijų vakarais. Vis dėlto šios diskusijos tebuvo ir tebėra tik priedas prie to, ką mes jau turėjome. Klubas, kaip buvo, taip ir paliko mūsų šventadienių nuotaiką išraiška.

Kaip "Plunksnos Klubas" skiriasi nuo kitų organizacijų savo charakteriu, lygiai taip jis yra skirtingas ir savo konstrukcija. Klubas neturi nei įstatų, nei ideologinių gairių, nei valdybų su raštininkais ir kasininkais. Ir tai yra gyvas liudijimas, kad jį atėjęs žmogus nepraranda savo asmens laisvę — čia kiekvienas lieka ir reikiasi kaip žmogus lygus tarp lygiųjų, kurio nevaržo nei praeitis, nei turimos pareigos, nei pažiuos, nei ekonominė padėtis.

Toliau pirmininkas priminė, kad Klube: "Savo posėdžiuose, savo bendravime, savo darniam sugyvenime mes tą laiką praleidom daug prasmingiau ir pilniau, nei bet kur kitur.

Ir tai yra tikrasis laidas, kad šis vienetas, nesankcionuotas jokiais nuostatais, ne tik kad neširo, bet sustiprėjo, išaugo, ir todėl ši penkmečio šventė tikrai yra garbinga šventė, skatinanti eiti ir toliau tuo pačiu keliu..."

Ir kalbos pabaigoje V. Kazokas, lyg pranašiskai palinkėjo: "Zengiant į sekančią penkmetį, aš ir linkėčiau, kad mūsų Plunksnos Klubas ir aš patį išlaikytų tą patį charakterį".

Ir džiugu girdėti, kad sekančių penkerių metų dienų įvairūs patvarkymai neišklaidė klubo greyt, bet dar daugiau sustiprino naujomis, jaunomis kultūrinėmis jėgomis, nuo kurių tolimesnė klubo ateitis priklausys.

Didingai pagerbtas lietuviškas raštas "Plunksnos Klubas", norėdamas prideramai pademonstruoti lietuviško spausdinto ir gyvojo žodžio galią bei nemarumą, 1954 m. rugpjūtio 1 d. Sydneyje su-ruošė lietuviškos spaudos atgavimo 50 metų sukakties viešą minėjimą — akademiją.

Šv. Benedikto bažnyčioje kun. Pr. Vaseris (svečias iš Melbourne) atlaikė pamaldas už lietuviško spausdinto žodžio kūrėjus, knygnešius, lietuviškos raidės gynėjus ir visus kitus žuvusius brolius ir seseris dėl lietuviško žodžio laisvės. Ir pamokslas buvo paskirtas nužymėti lietuviško žodžio kančios ir laisvės kelią, sykiu krepiantis į tėvus ir motinas, kad šie daugiau atsidėtų savo vaikų lietuviškam auklėjimui, nes pirmiausiai gimdytojai yra atsakingi dėl savo sūnų ir dukrų paruošimo ateities gyvenimui. Buvo nurodyta gražių pavyzdžių, kada mūsų senolės, spaudos draudimo laikais prie ratelio susisodinusių vaikų mokė lietuviško rašto iš elementoriaus bei maldaknygės. "Tada lietuviškas žodis ir raštas buvo draudžiamas ir persekiojamas — bet buvo gyvas lietuvių širdyje ir lūpose, šiandien šitas žodis čia yra laisvas — bet mes jo bodimės ir jį mariname".

Minėjimo akademijon susirinkusieji buvo aprūpinti spec. programa, kurios viršelis, meniškai sukomponuotas dail. Alg. Šimkūno, kalbėjo spaudos draudimo, tremties ir užjūrio laikračių vardais - vinitėmis.

Varginga, svetima parapijos scena buvo papuošta prasmingomis dail. K. Ankadavičiaus dekoracijomis: atverstos knygos — raštai, plunksna, Vytis ir atitinkami užrašai tautinių spalvų fone.

Minėjimo akademijos įžangoje L. Karvelis patėkė pluoštą joliais nuostatais, ne tik kad neširo, bet sustiprėjo, išaugo, ir todėl ši penkmečio šventė tikrai yra garbinga šventė, skatinanti eiti ir toliau tuo pačiu keliu..."

Ir kalbos pabaigoje V. Kazokas, lyg pranašiskai palinkėjo: "Zengiant į sekančią penkmetį, aš ir linkėčiau, kad mūsų Plunksnos Klubas ir aš patį išlaikytų tą patį charakterį".

Ir džiugu girdėti, kad sekančių penkerių metų dienų įvairūs patvarkymai neišklaidė klubo greyt, bet dar daugiau sustiprino naujomis, jaunomis kultūrinėmis jėgomis, nuo kurių tolimesnė klubo ateitis priklausys.

Didingai pagerbtas lietuviškas raštas "Plunksnos Klubas", norėdamas prideramai pademonstruoti lietuviško spausdinto ir gyvojo žodžio galią bei nemarumą, 1954 m. rugpjūtio 1 d. Sydneyje su-ruošė lietuviškos spaudos atgavimo 50 metų sukakties viešą minėjimą — akademiją.

mas prideramai pademonstruoti lietuviško spausdinto ir gyvojo žodžio galią bei nemarumą, 1954 m. rugpjūtio 1 d. Sydneyje su-ruošė lietuviškos spaudos atgavimo 50 metų sukakties viešą minėjimą — akademiją.

Šv. Benedikto bažnyčioje kun. Pr. Vaseris (svečias iš Melbourne) atlaikė pamaldas už lietuviško spausdinto žodžio kūrėjus, knygnešius, lietuviškos raidės gynėjus ir visus kitus žuvusius brolius ir seseris dėl lietuviško žodžio laisvės. Ir pamokslas buvo paskirtas nužymėti lietuviško žodžio kančios ir laisvės kelią, sykiu krepiantis į tėvus ir motinas, kad šie daugiau atsidėtų savo vaikų lietuviškam auklėjimui, nes pirmiausiai gimdytojai yra atsakingi dėl savo sūnų ir dukrų paruošimo ateities gyvenimui. Buvo nurodyta gražių pavyzdžių, kada mūsų senolės, spaudos draudimo laikais prie ratelio susisodinusių vaikų mokė lietuviško rašto iš elementoriaus bei maldaknygės. "Tada lietuviškas žodis ir raštas buvo draudžiamas ir persekiojamas — bet buvo gyvas lietuvių širdyje ir lūpose, šiandien šitas žodis čia yra laisvas — bet mes jo bodimės ir jį mariname".

Minėjimo akademijon susirinkusieji buvo aprūpinti spec. programa, kurios viršelis, meniškai sukomponuotas dail. Alg. Šimkūno, kalbėjo spaudos draudimo, tremties ir užjūrio laikračių vardais - vinitėmis.

Varginga, svetima parapijos scena buvo papuošta prasmingomis dail. K. Ankadavičiaus dekoracijomis: atverstos knygos — raštai, plunksna, Vytis ir atitinkami užrašai tautinių spalvų fone.

Minėjimo akademijos įžangoje L. Karvelis patėkė pluoštą joliais nuostatais, ne tik kad neširo, bet sustiprėjo, išaugo, ir todėl ši penkmečio šventė tikrai yra garbinga šventė, skatinanti eiti ir toliau tuo pačiu keliu..."

Ir kalbos pabaigoje V. Kazokas, lyg pranašiskai palinkėjo: "Zengiant į sekančią penkmetį, aš ir linkėčiau, kad mūsų Plunksnos Klubas ir aš patį išlaikytų tą patį charakterį".

Ir džiugu girdėti, kad sekančių penkerių metų dienų įvairūs patvarkymai neišklaidė klubo greyt, bet dar daugiau sustiprino naujomis, jaunomis kultūrinėmis jėgomis, nuo kurių tolimesnė klubo ateitis priklausys.

Didingai pagerbtas lietuviškas raštas "Plunksnos Klubas", norėdamas prideramai pademonstruoti lietuviško spausdinto ir gyvojo žodžio galią bei nemarumą, 1954 m. rugpjūtio 1 d. Sydneyje su-ruošė lietuviškos spaudos atgavimo 50 metų sukakties viešą minėjimą — akademiją.

Šv. Benedikto bažnyčioje kun. Pr. Vaseris (svečias iš Melbourne) atlaikė pamaldas už lietuviško spausdinto žodžio kūrėjus, knygnešius, lietuviškos raidės gynėjus ir visus kitus žuvusius brolius ir seseris dėl lietuviško žodžio laisvės. Ir pamokslas buvo paskirtas nužymėti lietuviško žodžio kančios ir laisvės kelią, sykiu krepiantis į tėvus ir motinas, kad šie daugiau atsidėtų savo vaikų lietuviškam auklėjimui, nes pirmiausiai gimdytojai yra atsakingi dėl savo sūnų ir dukrų paruošimo ateities gyvenimui. Buvo nurodyta gražių pavyzdžių, kada mūsų senolės, spaudos draudimo laikais prie ratelio susisodinusių vaikų mokė lietuviško rašto iš elementoriaus bei maldaknygės. "Tada lietuviškas žodis ir raštas buvo draudžiamas ir persekiojamas — bet buvo gyvas lietuvių širdyje ir lūpose, šiandien šitas žodis čia yra laisvas — bet mes jo bodimės ir jį mariname".

Minėjimo akademijon susirinkusieji buvo aprūpinti spec. programa, kurios viršelis, meniškai sukomponuotas dail. Alg. Šimkūno, kalbėjo spaudos draudimo, tremties ir užjūrio laikračių vardais - vinitėmis.

Varginga, svetima parapijos scena buvo papuošta prasmingomis dail. K. Ankadavičiaus dekoracijomis: atverstos knygos — raštai, plunksna, Vytis ir atitinkami užrašai tautinių spalvų fone.

Minėjimo akademijos įžangoje L. Karvelis patėkė pluoštą joliais nuostatais, ne tik kad neširo, bet sustiprėjo, išaugo, ir todėl ši penkmečio šventė tikrai yra garbinga šventė, skatinanti eiti ir toliau tuo pačiu keliu..."

Ir kalbos pabaigoje V. Kazokas, lyg pranašiskai palinkėjo: "Zengiant į sekančią penkmetį, aš ir linkėčiau, kad mūsų Plunksnos Klubas ir aš patį išlaikytų tą patį charakterį".

Ir džiugu girdėti, kad sekančių penkerių metų dienų įvairūs patvarkymai neišklaidė klubo greyt, bet dar daugiau sustiprino naujomis, jaunomis kultūrinėmis jėgomis, nuo kurių tolimesnė klubo ateitis priklausys.

Didingai pagerbtas lietuviškas raštas "Plunksnos Klubas", norėdamas prideramai pademonstruoti lietuviško spausdinto ir gyvojo žodžio galią bei nemarumą, 1954 m. rugpjūtio 1 d. Sydneyje su-ruošė lietuviškos spaudos atgavimo 50 metų sukakties viešą minėjimą — akademiją.

Šv. Benedikto bažnyčioje kun. Pr. Vaseris (svečias iš Melbourne) atlaikė pamaldas už lietuviško spausdinto žodžio kūrėjus, knygnešius, lietuviškos raidės gynėjus ir visus kitus žuvusius brolius ir seseris dėl lietuviško žodžio laisvės. Ir pamokslas buvo paskirtas nužymėti lietuviško žodžio kančios ir laisvės kelią, sykiu krepiantis į tėvus ir motinas, kad šie daugiau atsidėtų savo vaikų lietuviškam auklėjimui, nes pirmiausiai gimdytojai yra atsakingi dėl savo sūnų ir dukrų paruošimo ateities gyvenimui. Buvo nurodyta gražių pavyzdžių, kada mūsų senolės, spaudos draudimo laikais prie ratelio susisodinusių vaikų mokė lietuviško rašto iš elementoriaus bei maldaknygės. "Tada lietuviškas žodis ir raštas buvo draudžiamas ir persekiojamas — bet buvo gyvas lietuvių širdyje ir lūpose, šiandien šitas žodis čia yra laisvas — bet mes jo bodimės ir jį mariname".

Minėjimo akademijon susirinkusieji buvo aprūpinti spec. programa, kurios viršelis, meniškai sukomponuotas dail. Alg. Šimkūno, kalbėjo spaudos draudimo, tremties ir užjūrio laikračių vardais - vinitėmis.

o taip pat pagerbtini, ir J. A. Juragis, parengęs beveik visą medžiagą spausuvei, ir J. Tinišis, daugiausia dirbęs spausuveje prie korektūrų...

Jaunimas prie vairo Rašytojas Vincas Kazokas "Plunksnos Klubui" pirmininku išbuvo iki 1963 metų, kai jam dėl per didelės įvairių darbų naštos atsisakius nuo pareigų (V. Kazokas dabar redaguoja "Mūsų Pastogę"), sekančiu pirmininku išrinktas Antanas Laukaitis — mūsų paaugotas atžalyno pajėgi ir darbšti kultūrinė atžala. Tad, keletą žodžių ir apie jį.

Antanas Laukaitis, žurnalistas ir sportininkas. (g. 1926. I. 10, Leipalingyje, Seimų apskrityje). Nuo jaunystės labai domėjosi sportu — stalo tenisu ir krepšinio žaidė gimnazijų rinktinėse, Kauno L.G.S.F. sporto klube ir įvairių lietuvių stovyklų komandose, Vokietijoje.

Pradėjo rašinėti dar gimnazijoje. Bendradarbiavo "Mintyje" ir "Mūsų Kelyje", o atvykęs į Australiją, įsijungė į "Australijos Lietuvių" ir "Mūsų Pastogės" bendradarbių eilės. Nuo 1952 m. yra "Draugo" korespondentas ir atstovas Australijoje. Nuo 1955 metų "Mūsų Pastogėje" redaguoja sporto skyrių. Redagavo Australijos (Tęsinsys 6-me psl.)

Todėl, lyg ir to lietuviško žodžio skatnami, prieš dešimt metų Australijoje susirinko draugai penki lietuvišką žodį ir plunksną valdę sydneyšiai: buvę "Mūsų Pastogės" redaktoriai — rašyt. Juozas Zukauskas ir a. a. žurn. Jurgis Kalakauskas-Kalikonis, rašyt. Vincas Kazokas ir žinomi spaudos darbuotojai — Povilas Sirgedas su Jonu P. Kedžiu.

Pirmame savo susitikime (1953 m. liepos 25 d.), kurį sukvietė organizavimosi minties iniciatorius P. Sirgedas ir savo namuose — Trakų pilaitėje — Hurstvilėje, jie nespėdė tūly visuomeninių bei tautinių problemų, nesvarstė savo kūriniui — Plunksnos Klubui — įstatų detales, o bendrame pašnekesy tenorėjo kalbėti tik tais reikalais, kas buvo neišsakyta jų širdyse ir gvilieno klausimus, kurie jiems buvo mieli ir artimi. To pasėkoje ir gimė "Sydneyjaus lietuvių "Plunksnos Klubas", šiais metais atšventęs savo gyvavimo dešimtmečio sukaktį.

Organizaciniu klubo pirmininku buvo pakviestas P. Sirgedas. Klubo steigėjai sudarė ir pradinį sąrašą asmenų, daugiau ar mažiau pasižymėjusių plunksna lietuviškoje spaudoje, kurie kvieštini į klubo narių šeimą. Taip pat nutarta rinktis kartą per mėnesį pasitarimams lietuviškos spaudos bei knygos populiarinimo reikalais. Klubo stelgėjų pasitarimas baigtas, kaip ir pridera, jauklomis Veronikos ir Povilo Sirgedų paruoštomis klubo "krikštynų" vaišėmis...

Pirmaisiais klubo pionieriais — nariais tuoju aktyviai įsijungė: dr. Vyt. Doniča, poetas Juozas Almis Juragis, rašyt. Juozas Tilišis ir tės. Leonardas Karvelis.

Klubas įsteigtas ne pagal formulę Pirmaisiais veikimo metais į "Plunksnos Klubą" buvo kvie-

čiami tik rašytojai, literatai bei žurnalistai. Kai vėliau klubo veikdas ir jo nariai truputį pasikeitė, į klubą buvo jau kviečiami ir kiti Sydneyjaus lietuvių kultūrininkai, daugiau ar mažiau turį reikalų su plunksna.

Klubas ir jo veikla žymiai sustiprėjo ir pajavirėjo, kai jį įsijungė sekančios kultūrinės jėgos, k. a. kun. Petras Butkus, dr. Aleksandras Mauragis, tės. Vytautas Skrinška, rašyt. V. ir J. Janavičiai, rež. Stasys Skorulis, žurn. Antanas Laukaitis, pulk. V. Šliogeris, dail. A. Šimkūnas, žurn. K. Kemėžys, žurn. Julius Veteikis, dail. V. Ratašaitis, rašyt. Elzė Ratašaitienė, poetė M. M. Mykolaitytė-Slaivenienė, Juozas Slavėnas, rašyt. Petras Pilka, dr. G. Danta, muzikas K. Kavaliauskas ir kit. Visi tai jau sudarė margaspalvį klubo veidą ir minėję reišginį. Tačiau, kadangi klubas sudarė netas pagal kurią nors išminčių formulę, be to, heturėjo oficialių varžtų — įstatų bei nario mokesčio, o buvo pagrįstas tik nuoširdžiu sugyvenimo draugiškumu, kuris ir įstengė išlyginti tarpusavio religinius, politinius bei psichologinius narių skirtumus ir tuo išlaikė jų tarpe bendrą ir nuoširdžią šventadienio dvasią, jungtį bei bendradarbiavimą.

Savoje veikloje, per visus 10-tį metų, klubo nariai susirinkdavo apie šešis kartus kasmet, išskausydavo vieno iš narių paskaitą — pranešimą, vėliau jį išdiskutavę ir pareiškę savo nuomones, draugiškose, kultūrinėje nuotaikoje praleisdavo mažonų vakarą, pradžioje pirminio P. Sirgedo ir ponio Veronikos namuose, o vėliau, paeiliui pas kiekvieną klubo nari. Pirmininkas dažnai mažiausiai kalbėdamas ar dirguodav, nes jis buvo tik lygus tarp lygiųjų.

Klubo principas buvo visą veiklą vesti privačiame, uždarame rately, nors per pastarąjį dešimtmetį buvo tris kartus išeita ir viešumon, būtent: 1953 metais — išleidimas specialaus "Mūsų Pastogės" nr. nr. 238 — 239, kurio redakcinę komisiją sudarė klubo nariai; 1954 metais — 50-ties metų lietuviškos spaudos atgavimo sukakties minėjimas, kuriame rašyt. V. Kazoko lietuviškos kūrybos montažą išpildė dauguma klubo narių ir kuris turėjo didžiulį pasisekimą ir atgarsį Sydneyjaus lietuvių visuomenėje, ir 1963 metais — muziko K. Kavaliauskos skaityta vieša paskaita apie muziką, kuri buvo prelegento pajavirinta pianinu, radiograma ir muzikos teorija lentoje.

1956 metų pradžioje P. Stragėdai išvykus į Ameriką, naujuoju pirmininku buvo išrinktas rašytojas V. Kazokas. Išvykusieji klubo nariai kitur gyventi ir toliau pasilėkė klubo nariais. Tokiu būdu Sydneyjaus Lietuvių Plunksnos Klubas Amerikoje turi jau du atstovus

— anksčiau išvykusį J. Tinišį ir P. Sirgedą. Rašytojo Vinco Kazoko žodis "Prieš penkis metus (rugpjūtio 2 d.), "Plunksnos Klubui" šventiant penkmetį, sukaktūriniam pobūvyje, kuriame dalyvavo jau apie 20 klubo narių su poniomis, tuometinis klubo pirmininkas rašyt. V. Kazokas, per atidaromąjį žodį pabėrė savo širdies deimantėlių apie klubo esimą bei pobūdį. Tie jo žodžiai dažnai prisimintini ne tik mums senimui, bet ir mūsų jaunam atžalynui, nes jie tikrai skambėjo iš lietuviškos širdies ir neapgauliai, būtent sekančiai: "Mūsų sąlygomis kasdienybė mus per daug prislegė, padarė iš mūsų gyvenimo karikatūras, iškreipė mūsų ne tik gyvenimo kelius, bet veidus. Aš, labai dažnai žvelgdamas į šiuos gerai pažįstamus ir artimus veidus, pagalvoju, kaip žiauriai likimas pasisėpė iš mūsų, nublokšdamas visai kitais keliais — ne tais, kuriais mes ruošėmės eiti. Vienus, kurie turėjo kalno viršūnėmis laiptoti, pakišo po žemę; kitiems, kurie turėjo skraidyti, atėmė sparnus ir uždėjo vėžlio šarvus; dar kitus, kurie turėjo žmogiška šviesa švytėti, pavertė mechaniskais, bevardžiais mašinos ratukais. Prisimindamas, kuo jie buvo ir vaizduodamas, kuo jie turėjo būti, aš jaučiu, kokią gilią tragiką nešiojasi kiekvienas širdyje ir kokia skaudi jiems yra gyvenimo realybė. Daug panašaus likimo žmonių, rezignavę, pasidavę aplinkai, bet šie žmonės, kuriuos aš šiandien turiu prieš akis, dar vis nepasiduoda ir stengiasi bet kokia kaina praskelti kasdienybės uždangą ir valandėlę — kitą pagyventi kitu, iluzoriniu pasauliu. Sakau, iluzoriniu, nes, iš tiesų, mums tėra tik šita galimybė. Ir šiais kasdienybės pravėdinimas mums patiems yra nepaprastai prasmingas. Per jį mes vėl atgaunam savo veidą, įgyjam žmogišką žvilgsnį ir susirandam sau vietą visoje vertybių ir prasmybės skalėje. Šisai langas į tą iluzorinį pasaulį, į tą pasaulį, kuris priklauso tik tai mums, ir yra šitas slautras (Tęsinsys 6-me psl.)

— Ar nenusbodo, ar nebaisu naktį? — teiraujai vniodiama iš drobės užkandą. — Gal ir neatšalo, — nelaukdama atsakymo kalba lyg sau. Ir štai dar garuojantieji bulviniai blynai ir rūkštaus pieno puodynaitė. Nesugriebdavom ką sakyti! Didį, gilių jausmų užtvanka. Čia žodžiams vietos nėra. Jie nereikalingi. Daugiau jais nepasakysi ką jauti. Kaip kada taip būva! Būva, kad žodžių pritrūkta, tyli, stebi. Krūtinėji didi šventė! Ir Juodis nebuvo pamirštas ir jam storis kaulas atneštas. Visi trys tylime — kas blynus kramto, o kas kaulų graužia. Visi patenkinti. Tyli ir motina savo sūnus vidunaktyje aplankiusi. Pirmą naktis. Motinos rūpestis audžia! Ar tai buvo tik pirma tokia naktis? Ne! Visada, kada darganu nebūta, motina atėkdavo pas mudu su nakti piečiais. O kaip darganus ištikdavo, visada motina pabardavo, kodėl bandos neparginėm į namus. (Bus daugiau)

"NAUJENOSE" gali rašyti kiekvienas ir apie viską.

PAULIUS SIRGEDAS "Sydneyjaus Lietuvių "Plunksnos Klubas" Dešimtmečio mozaika

Dvidešimtojo šimtmečio vidury treminio benamio dalia, atplukdziasi dalį mūsų į Pietų Kryžiaus žemyną — Australiją, įvairiomis priemonėmis stengėsi mus čia ir pridalginti bei sulyginti su vietos gyventojais — australais. Tik tas amžiais gyvas lietuviškas žodis ir raštas su nepalaužiamu atkakumu visą laiką esame priminė, kad "lietuviškas žodis ir raštas" — lietuviškas turime ir būti".

Teisingai lietuviško žodžio išreikimą yra nusakęs poetas Bernardas Brazdžionis: "kai negali tauta savo žodžio pasakyti savo teritorijoje, tarkime mes jį laisvame pasauly; tarkime jį kasdienišką — reatų ir paprastų, tarkime politiška — tvirtą ir neatlaidų, tarkime maldoje — kuklų ir šventų, tarkime šventėse — iškilmingą ir ryžtingą".

Prieš dešimt metų ir Australijoje

Todėl, lyg ir to lietuviško žodžio skatnami, prieš dešimt metų Australijoje susirinko draugai penki lietuvišką žodį ir plunksną valdę sydneyšiai: buvę "Mūsų Pastogės" redaktoriai — rašyt. Juozas Zukauskas ir a. a. žurn. Jurgis Kalakauskas-Kalikonis, rašyt. Vincas Kazokas ir žinomi spaudos darbuotojai — Povilas Sirgedas su Jonu P. Kedžiu.

Pirmame savo susitikime (1953 m. liepos 25 d.), kurį sukvietė organizavimosi minties iniciatorius P. Sirgedas ir savo namuose — Trakų pilaitėje — Hurstvilėje, jie nespėdė tūly visuomeninių bei tautinių problemų, nesvarstė savo kūriniui — Plunksnos Klubui — įstatų detales, o bendrame pašnekesy tenorėjo kalbėti tik tais reikalais, kas buvo neišsakyta jų širdyse ir gvilieno klausimus, kurie jiems buvo mieli ir artimi. To pasėkoje ir gimė "Sydneyjaus lietuvių "Plunksnos Klubas", šiais metais atšventęs savo gyvavimo dešimtmečio sukaktį.

Organizaciniu klubo pirmininku buvo pakviestas P. Sirgedas. Klubo steigėjai sudarė ir pradinį sąrašą asmenų, daugiau ar mažiau pasižymėjusių plunksna lietuviškoje spaudoje, kurie kvieštini į klubo narių šeimą. Taip pat nutarta rinktis kartą per mėnesį pasitarimams lietuviškos spaudos bei knygos populiarinimo reikalais. Klubo stelgėjų pasitarimas baigtas, kaip ir pridera, jauklomis Veronikos ir Povilo Sirgedų paruoštomis klubo "krikštynų" vaišėmis...

Pirmaisiais klubo pionieriais — nariais tuoju aktyviai įsijungė: dr. Vyt. Doniča, poetas Juozas Almis Juragis, rašyt. Juozas Tilišis ir tės. Leonardas Karvelis.

Klubas įsteigtas ne pagal formulę Pirmaisiais veikimo metais į "Plunksnos Klubą" buvo kvie-

čiami tik rašytojai, literatai bei žurnalistai. Kai vėliau klubo veikdas ir jo nariai truputį pasikeitė, į klubą buvo jau kviečiami ir kiti Sydneyjaus lietuvių kultūrininkai, daugiau ar mažiau turį reikalų su plunksna.

Klubas ir jo veikla žymiai sustiprėjo ir pajavirėjo, kai jį įsijungė sekančios kultūrinės jėgos, k. a. kun. Petras Butkus, dr. Aleksandras Mauragis, tės. Vytautas Skrinška, rašyt. V. ir J. Janavičiai, rež. Stasys Skorulis, žurn. Antanas Laukaitis, pulk. V. Šliogeris, dail. A. Šimkūnas, žurn. K. Kemėžys, žurn. Julius Veteikis, dail. V. Ratašaitis, rašyt. Elzė Ratašaitienė, poetė M. M. Mykolaitytė-Slaivenienė, Juozas Slavėnas, rašyt. Petras Pilka, dr. G. Danta, muzikas K. Kavaliauskas ir kit. Visi tai jau sudarė margaspalvį klubo veidą ir minėję reišginį. Tačiau, kadangi klubas sudarė netas pagal kurią nors išminčių formulę, be to, heturėjo oficialių varžtų — įstatų bei nario mokesčio, o buvo pagrįstas tik nuoširdžiu sugyvenimo draugiškumu, kuris ir įstengė išlyginti tarpusavio religinius, politinius bei psichologinius narių skirtumus ir tuo išlaikė jų tarpe bendrą ir nuoširdžią šventadienio dvasią, jungtį bei bendradarbiavimą.

Savoje veikloje, per visus 10-tį metų, klubo nariai susirinkdavo apie šešis kartus kasmet, išskausydavo vieno iš narių paskaitą — pranešimą, vėliau jį išdiskutavę ir pareiškę savo nuomones, draugiškose, kultūrinėje nuotaikoje praleisdavo mažonų vakarą, pradžioje pirminio P. Sirgedo ir ponio Veronikos namuose, o vėliau, paeiliui pas kiekvieną klubo nari. Pirmininkas dažnai mažiausiai kalbėdamas ar dirguodav, nes jis buvo tik lygus tarp lygiųjų.

Klubo principas buvo visą veiklą vesti privačiame, uždarame rately, nors per pastarąjį dešimtmetį buvo tris kartus išeita ir viešumon, būtent: 1953 metais — išleidimas specialaus "Mūsų Pastogės" nr. nr. 238 — 239, kurio redakcinę komisiją sudarė klubo nariai; 1954 metais — 50-ties metų lietuviškos spaudos atgavimo sukakties minėjimas, kuriame rašyt. V. Kazoko lietuviškos kūrybos montažą išpildė dauguma klubo narių ir kuris turėjo didžiulį pasisekimą ir atgarsį Sydneyjaus lietuvių visuomenėje, ir 1963 metais — muziko K. Kavaliauskos skaityta vieša paskaita apie muziką, kuri buvo prelegento pajavirinta pianinu, radiograma ir muzikos teorija lentoje.

1956 metų pradžioje P. Stragėdai išvykus į Ameriką, naujuoju pirmininku buvo išrinktas rašytojas V. Kazokas. Išvykusieji klubo nariai kitur gyventi ir toliau pasilėkė klubo nariais. Tokiu būdu Sydneyjaus Lietuvių Plunksnos Klubas Amerikoje turi jau du atstovus

— anksčiau išvykusį J. Tinišį ir P. Sirgedą. Rašytojo Vinco Kazoko žodis "Prieš penkis metus (rugpjūtio 2 d.), "Plunksnos Klubui" šventiant penkmetį, sukaktūriniam pobūvyje, kuriame dalyvavo jau apie 20 klubo narių su poniomis, tuometinis klubo pirmininkas rašyt. V. Kazokas, per atidaromąjį žodį pabėrė savo širdies deimantėlių apie klubo esimą bei pobūdį. Tie jo žodžiai dažnai prisimintini ne tik mums senimui, bet ir mūsų jaunam atžalynui, nes jie tikrai skambėjo iš lietuviškos širdies ir neapgauliai, būtent sekančiai: "Mūsų sąlygomis kasdienybė mus per daug prislegė, padarė iš mūsų gyvenimo karikatūras, iškreipė mūsų ne tik gyvenimo kelius, bet veidus. Aš, labai dažnai žvelgdamas į šiuos gerai pažįstamus ir artimus veidus, pagalvoju, kaip žiauriai likimas pasisėpė iš mūsų, nublokšdamas visai kitais keliais — ne tais, kuriais mes ruošėmės eiti. Vienus, kurie turėjo kalno viršūnėmis laiptoti, pakišo po žemę; kitiems, kurie turėjo skraidyti, atėmė sparnus ir uždėjo vėžlio šarvus; dar kitus, kurie turėjo žmogiška šviesa švytėti, pavertė mechaniskais, bevardžiais mašinos ratukais. Prisimindamas, kuo jie buvo ir vaizduodamas, kuo jie turėjo būti, aš jaučiu, kokią gilią tragiką nešiojasi kiekvienas širdyje ir kokia skaudi jiems yra gyvenimo realybė. Daug panašaus likimo žmonių, rezignavę, pasidavę aplinkai, bet šie žmonės, kuriuos aš šiandien turiu prieš akis, dar vis nepasiduoda ir stengiasi bet kokia kaina praskelti kasdienybės uždangą ir valandėlę — kitą pagyventi kitu, iluzoriniu pasauliu. Sakau, iluzoriniu, nes, iš tiesų, mums tėra tik šita galimybė. Ir šiais kasdienybės pravėdinimas mums patiems yra nepaprastai prasmingas. Per jį mes vėl atgaunam savo veidą, įgyjam žmogišką žvilgsnį ir susirandam sau vietą visoje vertybių ir prasmybės skalėje. Šisai langas į tą iluzorinį pasaulį, į tą pasaulį, kuris priklauso tik tai mums, ir yra šitas slautras (Tęsinsys 6-me psl.)

— Ar nenusbodo, ar nebaisu naktį? — teiraujai vniodiama iš drobės užkandą. — Gal ir neatšalo, — nelaukdama atsakymo kalba lyg sau. Ir štai dar garuojantieji bulviniai blynai ir rūkštaus pieno puodynaitė. Nesugriebdavom ką sakyti! Didį, gilių jausmų užtvanka. Čia žodžiams vietos nėra. Jie nereikalingi. Daugiau jais nepasakysi ką jauti. Kaip kada taip būva! Būva, kad žodžių pritrūkta, tyli, stebi. Krūtinėji didi šventė! Ir Juodis nebuvo pamirštas ir jam storis kaulas atneštas. Visi trys tylime — kas blynus kramto, o kas kaulų graužia. Visi patenkinti. Tyli ir motina savo sūnus vidunaktyje aplankiusi. Pirmą naktis. Motinos rūpestis audžia! Ar tai buvo tik pirma tokia naktis? Ne! Visada, kada darganu nebūta, motina atėkdavo pas mudu su nakti piečiais. O kaip darganus ištikdavo, visada motina pabardavo, kodėl bandos neparginėm į namus. (Bus daugiau)

"NAUJENOSE" gali rašyti kiekvienas ir apie viską.

NAKTIGONIO... (Atkelta iš 2-ro psl.)

Galvas ant sprandų sudeda, kasinėjas, snaudžia. O kas jų senesis ir jaunesis, tokie čia pat sugula. Toli, toli rytuose išgirsti gaidį giedant. Tolydžio gaidžiugesai vis artėja. Išgirsti savo sodybos savus gaidžius. Jų balsai pažįstami! Ir čia įsklūsa, žąsinas — sugagena. Tai jau tikra, kad pats vidunaktis!

Ir štai iš mūsų sodybos medžių kas tai išlenda, pasirodo balta skepetaitė. Kas? Kur eina? Juodis gulėjęs pakyla ir gerai nusiteikęs savotiškai suurzgia. Gal jam kas nors pažįstama ir artimo. Žiūrim, akių nenuleidžiam. Visi trys stebim kaip skepetaitė arčiau mūsų kiūtina. Juodžio nuotaika daros vis smagesnė, lyg džiaugsmo sumaitas, jis jau nerimsta. Nekantraujava ir mudu su Vinco. Štai jau čia pat — mama atnešė mudvime nakti piečių! Koks džiaugsmas, kokia staigmena! Žodžiais neapsakysi!

— Ar nenusbodo, ar nebaisu naktį? — teiraujai vniodiama iš drobės užkandą. — Gal ir neatšalo, — nelaukdama atsakymo kalba lyg sau. Ir štai dar garuojantieji bulviniai blynai ir rūkštaus pieno puodynaitė. Nesugriebdavom ką sakyti! Didį, gilių jausmų užtvanka. Čia žodžiams vietos nėra. Jie nereikalingi. Daugiau jais nepasakysi ką jauti. Kaip kada taip būva! Būva, kad ž

Naujienos sveikina Amerikos Lietuvių Gydytojų Draugija, mininčią savo 50 m. sukaktį

Iš kairės į dešinę (sėdi): dr. M. T. Strikolis, dr. J. Makaras, dr. A. Montvidas, dr. A. Graičiūnas, dr. S. Biežis, dr. C. Cherry. Vidurinėje eilėje (iš kairės į dešinę): dr. A. Zimant, dr. S. Naikelis, dr. P. Žilvitis, dr. A. Juška, dr. A. Juozaitis, dr. J. Kulis, dr. Wiegner. Viršutinėje eilėje (iš kairės į dešinę): dr. K. Drangelis, dr. K. Kasputis, dr. A. J. Karalius, dr. J. Sarpalis, dr. V. Šimkus, dr. C. Kliauga ir dr. P. Zalatoris.

LIETUVIAI GYDYTOJAI AMERIKOJ

Rašo DR. A. MONTVIDAS

Atvykęs iš Europos 1907 metais, aš su kalbomis ir paskaitomis pakartotinai aplankiau beveik kiekvieną Lietuvos koloniją nuo Maine iki Kentucky. Išskyrus keturias ar penkias, tose kolonijose lietuvių gydytojų nebuvo.

Bostone susipažinau su Dr. P. Matulaičiu, Baltimorėje su dr. J. Zelviene, Scrantone su dr. J. Šliupu, o St. Louis mieste su dr. Kuzma, Hartforde, Conn., buvo Ambrozaitis ar Abromaitis, o Baltimorėje dar buvo Abraitis ar Abromaitis. Su jais neteko susipažinti. Tiek lietuvių gydytojų tais laikais tebuvo visoje šiaurės Amerikoje.

Chicagoje buvo daugiau negu kitose kolonijose. Čia jau prieš 1914 metus buvo 7 medicinos ir 2 dantų gydytojai. Kada Brooklyne atsirado Valiukas, Bacevičius ir Misevičia, o Bostone Jakimavičius, man neteko patirti. Bet tai turėjo būti po 1908 metų.

Angliškai nemokančių kalbėti lietuvių tuo metu Amerikoje buvo žymiai didesnis skaičius negu dabar. Sveikatos reikalais jie kreipdavosi į žydų, lenkų ir kitų tautybių gydytojus. Dažnai vertėjo vedini. Paprastai lietuviai gydavosi kokiomis nors žolelėmis arba laikraščiuose garsinamais vaistais.

APGAVIKŲ GARSINIMAI SPAUDOJE

Atvykęs į Ameriką jau radau šiuos savitraščius: Saulę, Vienybę Lietuvinkų, Keleivį, Lietuvą, Kataliką, SLA organą Tėvynę ir socialistų organą Kovą. Žvaigždė nėjo periodiniai. Vėliau gimė Naujienos, Draugas, Ateitis, Gar-

sas, Darbininkų Balsas. Beje, ir Darbininkų Viltis buvo savitraštis.

Visi tie laikraščiai, išskyrus Lietuvą ir Kataliką, vos vertėsi. Stoka skaitytojų ir stoka skelbimų. Kai kurys leidėjai spausdino knygas ir brošiūras, popierių su dainomis ir paveikslėliais laiškam į Lietuvą rašyti, draugijų konstitucijas ir kt. Laikraščių leidyklose galėjai nusipirkti ir maldaknių, ir romančių, ir "trejankos" ir kitko. Retas laikraštis ar žurnalas gali pragyventi be skelbimų. Beveik visi Amerikos laikraščiai ir žurnalai skelbimais perpildyti. Dabar ir lietuviškoji spauda apstokai jų gausia, ir dar pasirenka, kuriuos dėti, kad apsaugotų publiką nuo apgavikų. Ne taip buvo seniau. Tada dėjo į laikraštį bet kokį skelbimą, dažnai už labai mažą mokestį. Todėl lietuvių ir kitų ateivių spaudoje pradėjo garsintis įvairūs šarlatanai, institutai ir klinikos, kurie ir "kančias apmaldavo" ir gydė ligonis laiškais, o vaistus siuntinėdavo paštu arba ekspresu. Net ir vienas lietuvis, dr. Stankus Philadelphiaje, šitokią biznį buvo įsisteigęs. Kažkoks dr. Bronza New-Yorke garsindavosi parduosius vaistus, ant plikos galvos atauginančius plaukus. Dr. Carter ilgus metus garsinosi mokąs ištaisyti kreivas akis, kumpas nosis ir panašiai. Vėliau jis buvo areštuotas, kai pasirodė, kad jis net nebuvo gydytojas. Chicagoje ir kitur apgavikai garsino klinikas venerinėms ligoms gydyti. Jie išleisdavo kitomis kalbomis knygeles ir platino jas ateivių tarpe. Lie-

tuvių ir kitų ateivių spaudoje matydavosi įvairiausių vaistų garsinimai. Tie vaistai turėjo būti geri nuo visų ligų, bet jie nieko negydė. Daugelį ligonių jie suklaidino ir prie mirties privėdė.

Laikraščiams buvo reikalingas kiekvienas doleris. Jie nenoriai dėjo tuos garsinimus. Tuo pačiu metu jie leisdavo gydytojams rašyti straipsnius, keliančius aikštėn šarlatanų darbus, apgaulingus ir vaistus ir net šarlataniškus gydytojus.

Visi lietuviai gydytojai matė, kad padėtis bloga ir net pavojinga. Paskaitomis ir straipsniais jie bandė ją keisti. Bet šiam darbui buvo reikalingos organizuotos jėgos ir stambesnis pasimojimas. Todėl Chicagoje gyvenusieji gydytojai susirinko, apsvairstė reikalą ir susitarė veikti vieningai ir sutartinai.

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA

1912 m. birželio 9 d. susirinko šie Chicago lietuviai gydytojai: dr. A. Rutkauskas, dr. P. Zimantas, dr. A. Juška, dr. J. Kulis ir dr. A. Graičiūnas. Jie aptarė įvairius klausimus ir nutarė ir ateityje kurti nuo karto susirinkti. Kiek tokių pasitarimų įvyko iki 1914 metų, šiandien sunku būtų tiksliai nustatyti. Tiek nežinoma, kad 1914 m. pradžioje gydytojai nutarė išsiskirti valdybą. Pirmininku buvo išrinktas dr. A. Rutkauskas. Tų pačių metų rugsėjo mėn. susirinkime jis pareikalavo, kad gydytojai jį pasiųstų delegatu į kun. F. Kemešio ruošiamą krikščionių demokratų seimą Chicagoje. Negavęs susirinkusių mandatų, jis apleido susirinkimą ir draugiją, ir niekad jone nebegrižo.

Pasitraukus prezidentui, mė-

nesiniai draugijos susirinkimai nutrūko iki 1915 m. kovo 9 d., kada daktarai K. Drangelis ir J. Kulis sukviėt gydytojus pasitarti. Kitą gydytojų sueigą įvedu sukvietė gegužės 1 d., kurioje gydytojų draugijos pirmininku buvo išrinktas dr. A. Juška. Šias pareigas jis ėjo iki 1916 m. Sekretorium buvo išrinktas dr. K. Drangelis, kuris šias pareigas ėjo keletą metų. Jis tada buvo darbščiausias ir sumaniausias draugijos narys. Ne vieną kartą jam teko būti ir pirmininku, ir vicepirmininku, ir sekretorium.

Kovo 9 d. susirinkime, be jau anksčiau minėtųjų, dalyvavo ir naujai įstoję gydytojai: M. Stupnickis, C. Veželis ir Jonas Jonikaitis. Geg. 1 d. dar prisidėjo dr. P. Petraitis ir dr. P. Wiegner (lietuviškai kalbantis latvis). 1916 m. dr. Tananevičius tapo draugijos nariu. 1918 m. ateina gydytojai S. Biežis, A. Montvidas ir P. Žilvitis.

1917 m. pradžioje draugijos pirmininku buvo išrinktas dr. Jonas Jonikaitis, kuris po kelių mėnesių išvyko į Lietuvą, iš kur persikėlė į Berlyną studijuoti. Ten susirgo ir mirė. 1918 bei 1919 m. draugijos pirmininku ir vėl buvo dr. A. Juška.

1919 m. vasario mėn. mirė dr. A. Montvido žmona Liliajona, gimusi ir augusi Bostone. Josios brolis buvo Bostono simfonijos orkestro narys. Ji buvo smuikininkė ir pianistė. Šia proga gydytojų draugija sušaukė specialų gydytojų susirinkimą vasario 26 d., nutarė dalyvauti laidotuvsė, pasiųsti gražių gėlių vainiką ir įpareigojo dr. A. Jušką pasakyti atsisveikinimo kalbą, nes velionė jį artimam pažino. Ši netikėta mirtis kažkaip paveikė visus gydytojus. Jie pradėjo atidžiau lankyti susirinkimus. Tais metais jau įvyko 8 paprasti ir trys nepaprasti susirinkimai.

Dr. Jonui Šliupui atvykus iš Lietuvos aukštųjų kursų steigimo reikalą, gydytojų draugijos buvo suruoštas banketas vidurmesčio viešbutyje. Ta proga buvo suaukota stambi suma pinigų. Tuo metu draugijoje jau buvo didokas skaičius narių, baigusių mokslą 1918—19 metais.

Lietuva Pirmojo Pasaulio karo metu buvo nuteriota, didoka gyventojų dalis buvo išblaškyta po įvairias Rusijos gubernijas. Jie kentė šaltį ir badą. Reikėjo juos gelbėti. Todėl 1919 m. birž. 9 d. Daktarų Draugija nutarė įsteigti Lietuvos Gelbėjimo Draugiją. Jos planai jau buvo išstudijuoti ir suformuluoti ankstyvesniuose mitinguose. Buvo sudarytas komitetas veiklai plėsti ir skyriams organizuoti. (Nukelta į 5 psl.)

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, AUGUST 31, 1968

LIET. GYDYTOJAI . . .

(Atkelta iš 4 psl.)

Dr. Biežis buvo neseniai grįžęs iš JAV kariuomenės. Jis dar tebedėvėjo kario uniformą. Tais laikais jis dar turėjo stiprų balsą, buvo gana kalbus ir sumanus, todėl jis ir buvo to komiteto pirmininku. Dr. D. Naikelis taip pat dar tebenešiojo kario uniformą, todėl ir jis buvo įkinkytas į darbą. Visi kiti jiems pagelbėjome. Draugijos sekretorius dr. Graičiūnas pasidarė darbštus. Tūkstančius spausdintų laišku ir atsiuokimų jis išsiuntinėjo organizacijoms ir veikėjams, kad būtų steigiami Lietuvos Gelbėjimo Draugijos skyriai ir siunčiamos aukos. Tos aukos plaukė, sumos didėjo. Dr. Biežis ir dr. Naikelis aplankė kelias kolonijas, ten pasakė kalbas. Buvo renkami ne tik pinigai, bet drabužiai ir avalinė.

1922 m., kai draugija baigė savo darbą, grynais pinigais buvo surinkta \$60,000. \$2,000 buvo pasiųsta į Vokietiją kažkokio kunigo vardu, kuris tuo metu pirmininkavo kažkokiam komitetui. Negavę iš jo jokio atsakymo, stengėmės susisiekti su Lietuvos Raudonoju Kryžium, kuriam ir buvo pasiųsta visa likusioji suma. Tai buvo padaryta ne vienu kartu, bet keliais atvejais.

1919 m. draugijos narių skaičius jau buvo padidėjęs. Be to, nariai jau mokėjo draugijai po \$5.00 metinio mokesčio, tai bal. 8 d. susirinkimas išrinko dr. J. Kulį draugijos išdininku. Šias pareigas jis ėjo keliolika metų. 1919 metais nutarta draugiją inkorporuoti. Aplikaciją pasirašė daktarai A. Graičiūnas, J. Sarpalius, J. Kulis, S. Biežis, A. Zimantas ir P. Žilvitis. Carteris buvo gautas 1919 m. gruodžio 3 d. Angliškai draugija vadinosi America's Lithuanian Doctors Association. Vardas, kaip matote, truputį dramblotas. 1951 m. šis vardas pakeistas į Lithuanian American Medical Association.

Tų pačių metų rugsėjo 24 d. mirė draugijos narys dr. D. Bagočius. Susirinkimas paskyrė \$50.00 gėlėms ir įpareigojo daktarus Jušką, Montvidą ir Biežį rūpintis laidotuvsėmis. Karstanešiai buvo tik tai gydytojai.

1920 m. bal. 23 d. susirinkimas draugijos pirmininku išrinko dr. A. Montvidą. 1922 metais jis ir vėl buvo išrinktas toms pareigoms. Vėliau nutarta pirmininkus keisti kas metai, kad ir kiti nariai galėtų papirmininkauti. Taip buvo elgiamasi per metų eilę, nors dažnai pirmininkais buvo išrenkami jau buvusieji pirmininkai. Man teko pirmininkauti net penkis terminus. Pirmininkais yra buvę šie daktarai: S. Biežis, P. Zalatoris, C. Veželis, J. Kiela, Simonaitis, Poška, V. Grėbliūnas,

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, AUGUST 31, 1968

Eisen, P. Zallys, B. Zubrickas, J. Paukštys, V. Šimkus, K. Drangelis, V. Davidonis ir kt. Vieni po du arba net tris terminus, o kiti po vienerius metus. Dr. Strikolis išbuvo pirmininku 5 metus iš eilės.

Sunegalėjus dr. Graičiūnui, sekretoriai gana dažnai keitėsi. Dr. Drangelis ir dr. P. Zalatoris buvo perrenkami sekretoriais kelis kartus. Man teko šias pareigas eiti išstisus aštuoneris metus. Sunegalėjus dr. J. Kuliui, per metų eilę išdininku buvo dr. C. Veželis, o vėliau dr. P. Zallys ir kt.

Draugija nutarė pagerbti tuos narius, kurie išpraktikavo 25 metus. Jiems buvo įteikiama ir dovanėlė. Kiekvienam buvo ruošiamas banketas didesniame viešbutyje. Šiais parengimais daugiausia tekdavo rūpintis dr. P. Zalatoriu. Taip pat suruošti banketai ir įteikti pažymėjimai dr. Biežiui ir dr. M. Strikolui, kai jis pasiekė chirurgo laipsnį.

Ilgą laiką garbės nariu tebedėvėję tik dr. Joną Šliupą. Pasibaigus antrajam pasaulio karui, iš Lietuvos į Ameriką atvažiavo didokas skaičius nepaprastai gabių ir Lietuvai daug pasidaravusių kolegų. Tada garbės nariais padarėme buvusį Lietuvos prezidentą dr. K. Grinių, dr. K. Oželį, dr. M. Nasvytį, dr. A. Garmų ir dr. V. Tumėnienę. Atvažiavusių tarpe yra ir daugiau gydytojų, vertų šio garbės titulo.

Nuo 1919 m. Chicagoje jau turėjome apie 30 lietuvių gydytojų. Beveik visi tapo mūsų daugijos nariais. Kituose Amerikos miestuose buvo tik po vieną, du, tris ar keturis gydytojus. Tačiau ir jie tapo draugijos nariais. Vienu tarpu draugijoje buvo artai 50 narių. Čikagiečiai rinkdavosi kas mėnuo, ruošdavo mokslines paskaitas, svarstė savo profesijos ir lietuviškus reikalus, skyrė aukas ir dalinosi darbais. Per porą metų leido žurnaluką Gydytoją, kuris draugijai kainavo apie \$2,000.00. Buvo įvedę laikraščiuose sveikatos skyrius. Kiekvienas narys buvo raginamas bendradarbiauti. Atsiradus lietuviškos radijo programoms, nariai paėliui turėjo jose dalyvauti, skaityti paskaitas apie sveikatą. Ruošėme parodas ir skaityme publikai paskaitas. Ilgą metų eilę draugijos nariai, niekieno neraginami, laikraščiuose rašinėjo straipsnius įvairiais sveikatos reikalais. Keli parašė po knygą, kiti po knygele. Dažniausiai rašė populiarius dalykus sveikatos klausimais, bet dažnai rašė ir kitais klausimais. Beveik kiekvienas dalyvavo vienkioje ar kitokioje lietuvių veikloje, buvo atsakingu organizacijų nariai, dalyvavo vadovybėje.

1921 m. buvo sumanyta Chicagoje įsteigti lietuvišką ligoninę. Tuoj sudėjome didoką pinigų sumą. Veik visi pasiza-

dėjome duoti po \$1,000.00 ar daugiau. Buvo paskirta komisija reikalui iširti. Paaikėjo, kad nepajėgsime ligoninei reikalingos sumos sukelti. Draugijos nariai buvo raginami mokytis specialybų. Beveik visi ėmė lankyti savo specialybės kursus. Kiekvieną metų įvykdavo 8 ar net 9 susirinkimai, kuriuose nariai arba pakviesti kitataučiai specialistai skaitė paskaitas. Per kokius 25 metus, o gal ir ilgiau, gydytojai rinkdavosi dr. Strikolio ir dr. Zavelio patalpose, be jokio atlyginimo šeiminkams. Antrojo Pasaulinio karo metu 7 nariai išėjo į karo tarnybą. Ruošėme jiems išleistuves, o vėliau ir sutiktuves, kai jie grįžo iš tarnybos.

Tiesa, gydytojų draugijos narių skaičius mažėjo. Mirtis pakirto 18 narių. Amerikoje gimusieji ir čia mokslus baigusieji draugijos nariais tapdavo tik protarpiais. Kituose miestuose buvusieji draugijos nariai beveik visi išmirė. Chicagoje yra apie 20 pastovių ir nuolatinių narių. Jie išsilaikė. Draugija buvo veikli ir gyva. Tik po Antrojo Pasaulio karo susilaukėme iš Lietuvos gausaus būrio profesionalų, pasižymėjusių visuomeninėje veikloje. Tada Chicago skyrius išaugo iki 150 narių. Clevelando skyrius taip pat yra didokas. New Yorko kolegų bando Chicago pralenkti. Turime skyrius Michigan valstybėje ir Kanadoje. Apie jų veiklą šiam straipsnyje ne vieta kalbėti.

Chicagoje turime patologą dr. Joną Valaitį, kuris suruošia mokslines paskaitas. Turime nepaprastai taktinę, malonę ir darbštų moterų ligų specialistą dr. V. Taurą, kuris į draugiją įtraukė virš šimto narių. Turime prof. Meškauską, chirurgą Tumasonį ir specialistą Gaiziūną, kurie gražią savo vietą užleidžia susirinkimams, o kartais net ir pavaišina. New Yorke dr. Tercijonas savo darbštumu ir raštiais neranda sau lygaus.

New Yorkas gali pasididžiuoti profesoriais Kanauka ir Avizoniu, Paprocku ir Starcku, Clevelandas H. Brazaičiu, V. Ramanasku ir Degsniu. Negaliu suminėti visų mūsų gabių, darbščių ir malonių kolegų, todėl nepaminėtujų atsiprašan.

Stambieji mūsų darbai prasidėjo ir dabar tebeeina, kai susilaukėme iš Lietuvos gabių, darbščių ir malonių savo kolegų. Apie jų atliktus darbus jie patys teiks parašyti.

Darbo, namo, buto reikia - viską tik "Naujieros" teikia

CHICAGO SVARIAUSIAS IR MODERNISKAUSIAS DARZAS
BUO DARZAS
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

THER'S A PLAN TO FIT EVERY BUDGET
FEDERAL LIFE INSURANCE CO.
(MUTUAL)
For information
Phone VA 2-2200

NEMOKEKITE PILNOS KAINOS UZ PUSE DARBO!

ISITAIKYKITE
Spaicio Storm Windows,
dengiančius visus rėmus, nuo plytos iki plytos, trijų takų anodizuotus aliuminijaus antruosius langus.
SPAITIS STORM WINDOWS
3261 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-6472

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU
APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS
Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materijų.
CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI